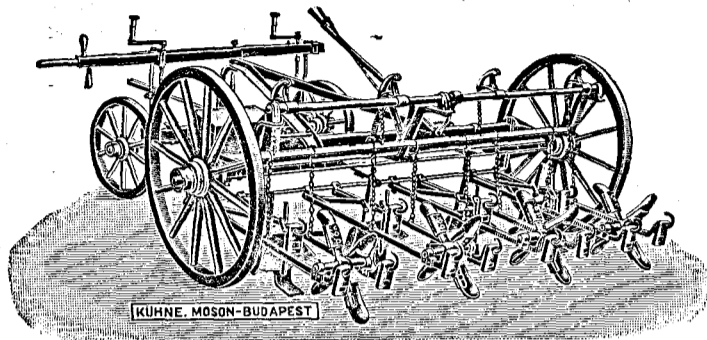

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Április 12.

15. SZÁM.

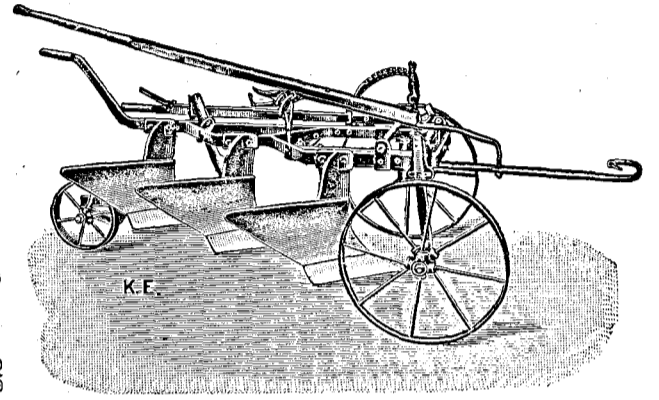
KÜHNE, MOSON-BUDAPEST

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában — **Mosonban**

elismert gondos kivitelben készülnek: Egy- és többvasú acélekék. Rét- és szántóföld-boronák. Mélyítő- és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére.

„Mosoni Drill”

sorvetőgépek.

K.E.

Uj! „Económ” műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
Osborne-Aratógépek

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a.
Fiókraktárak: Temesvár és Debreczen.

1672

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezé-
2119 seket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. —
Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

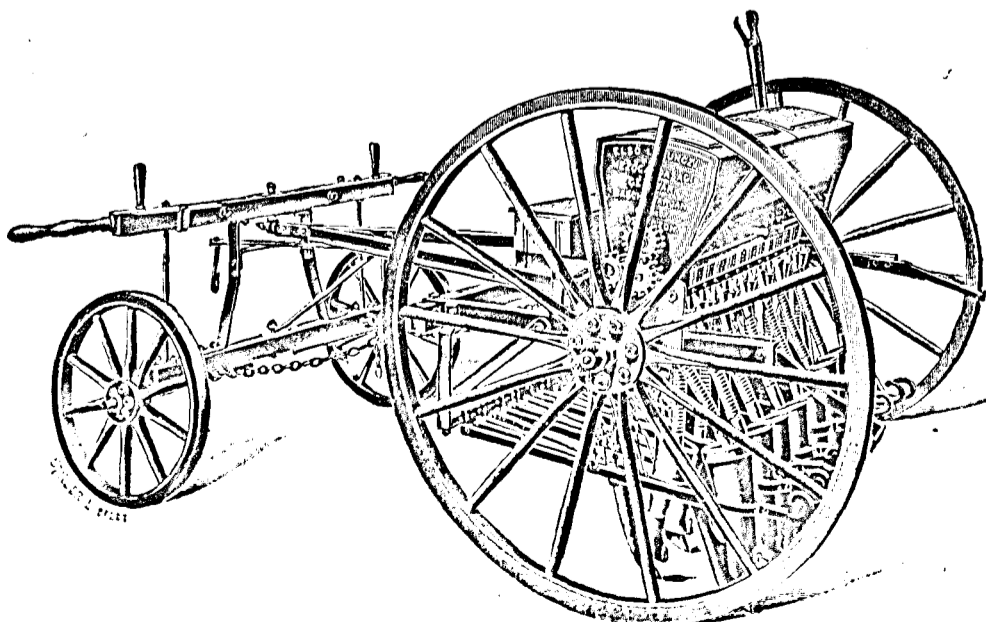
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

Tolókerérendszer

alsó- és felsővetésre.

Tessék leírást és ajánlatot kérni!

— Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár

Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

2054

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély
tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona
összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik
évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9.-	korona
16 " " " " " " " " " " " " " " " "	8.-	"
19 " " " " " " " " " " " " " " " "	7.-	"
23 " " " " " " " " " " " " " " " "	6.-	"
28 " " " " " " " " " " " " " " " "	5.-	"

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi
árfolyamon 20.- K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a fog-
laló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei
a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel,
június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel
október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sors-
jegy okvetlen nyer legalább 100.- K törlesztő
összeget, mely esetben még egy nyereményje-
gyet is adnak 30-40 K értékben, mely nyere-
ményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson
játszik.

50 drb.

1² éves anyakoca

(mangalicza)

eladó.

Czim: 2145

Fodor Dezső nagybérő

Betlen. Szolnok-Doboka m.

Klinger Henrik

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárugyár Pozsony-
ban. Házi ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely sző-
vőgyár és házi ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár: **Budapest, V., Szabadság-tér II.**

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Z s á k o k a t

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vizmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szeker- és repce-ponyvákat,
nyers és ruggyantázott kender-tömlőket, vízvedreket, viz-
mentes lőtakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

2112

Tenyész sertés eladás!

Nyolczvan darab 14 hónapos korú, igen szé-
pen fejlett, erős csontozatú

mangalica koca süldő

darabonként kilencven koronáért eladó. —
A kocák kívánatra az itteni törzskanokkal fel-
bügattatnak.

Bővebb felvilágosítást ad a **Kolozs-Tordai**
M. Kir. Állami Ménesgazdaság Intézősége
Kolozspuszta u. p. Kolozs.

2147

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTÖDE, GÉP- ÉS RÉZMŰGYÁR
Budapest, V., Csáklya-utca 3.

- szeszgyárak és szeszfinomítók
- élesztőgyárak
- keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállit minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. — Nagy állami érem. — Legnagyobb kitüntetés.
(2149.)

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ARJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRUGYVONÓKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az E. G. E. gazdasági előadásai intelligens gazdák részére.	203
A monostori sajt készítési módja. <i>Szász Ferenc.</i>	204
Tavaszi rovaranya a gyümölcsfákon. <i>S. F.</i>	204
A tengeri-csutka mint takarmány. <i>Gyalui Rosenberger Sándor.</i>	206
Hísebb szakközlemények:	
Az egér pusztításáról. — Megfelelő eleség tyukok, pulykák, kacsák részére. — A mész hatása a halakra.	206
Irodalmi szemle:	
Az okszerű háromfitenvesztés. — A Magyar Szőlőszedők Országos Egyesületének évkönyve. — A juhtenyésztés alapvonalai.	207
Kormányintézkedések:	
A pályaudvaron kirakott árut vasárnap nem szabad elfuzarozni. — A kereskedelmi kormány törvényjavaslatai.	207
Vegyes közlemények.	208
Küldetések.	

Az E. G. E. gazdasági előadásai intelligens gazdák részére.

Sepsiszentgyörgyön április hó 5-én tartattak meg az előadások a megyei gazdabizottság rendezésében a megyeház termében mintegy 80 főnyi hallgatóság előtt. *Elekes Béla* főispán nyitotta meg a gyűlést üdvözlő szavak kíséretében, melyekben kiemelte, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet azon törekvésért, hogy az erdélyrészi mezőgazdasági haladást a megyei egyletekkel karöltve is elősegíteni akarja — igaz köszönettel veszi. Az első előadó *Jakab László* kolozsvári állategészségügyi felügyelő volt, ki igen érdekes visszpillantást tett hazánk állategészségügyének történetére s válaszolva határszéli székely vármegyéknek az állategészségügyi fontos helyzetét, politikusan domborította ki, hogy az érvényben levő állategészségügyi törvények végrehajtását éppen a határszéli vármegyékben kell a legradikálisabban végrehajtani.

Utána *Csérer Lajos* szaktanár ismertette hazánk székelyföldi komlótermelését, fontosságát, jövőbeli fontosságot azért tulajdonít ezen különleges termelési ágának, mert a székelyföld klimatikus és talajviszonyoknál fogva a jövőben csak a komlótermelés lesz a mezőgazdasági üzemnek intenzív (kereskedelmi) ága. Előadását statisztikai táblákkal és fényképekkel élénkítette. Az előadások végén *Béldi Tivadar* nagybirtokos presentálván az E. G. E.-t, javaslatba hozta, hogy jó lenne, ha a földművelésügyi miniszterium az ország komlóvidékein tervezett állami minta komlótelepek egyikét Sepsiszentgyörgyön állítaná fel, különös tekintettel a sodronyművelésre, mert a komlókaró-drágaság miatt már e vidéki komlóskerteket is sodronyrendszerre kell átalakítani. Jelen voltak: *Szentiványi Miklós* ny. alispán, dr. *Béldi Pál* vm. főjegyző, *Csánky Gyula* kir. tanfelügyelő. *Imecs Ernő*, *Bene József*, *Miskolczy Vilmos*, *Fejér Károly*, *Benkő Árpád*, *Kese Lajos* tvht. fő állatorvos, *Nagy Lajos*, *Damokos Mihály*, *Konya Miklós* fős. bíró, *Gábor Pál* földm. iskolai igazgató és mintegy 40 kisgazda.

Csikszereddában április hó 6-án d. e. tartott a gazdasági gyűlés a megyeház termében, itt *Kállay Ubul* főispán nyitotta meg az értekezletet, méltatván az E. G. E. szerepét hazarészünk mezőgazdaságában, szavaira az egylet nevében *Csérer Lajos* E. G. E. választ-

mányi tag reflektált, az E. G. E. mindenkori közreműködését felajánlva s megköszönve a megleghangu üdvözlést. Az előadást dr. *Seyfried Károly* kolozsvári gazdasági akad. rendkívüli tanár tartotta meg a mezőgazdasági hitel igen fontos kérdésével, a hallgatóság éber figyelme mellett. Jelen voltak *T. Nagy Imre* gazd. e. titkár, *Böjthy Gábor*, *Szász Lajos* várm. főjegyző, dr. *Gaal Endre*, *Pál Gábor* gymn. igazgató, dr. *Csiki József*, *Révész Gyula* állatorvos, dr. *Györgypál Domokos*, *Páll Sándor*, *Kertész István*, *Török Elemér* földmiv. iskolai tanítók, *Elekes Gyula*, *Rancs Lőrinc*, *Hajnák Sándor*, *Tompos János* s több kisgazda. Még felemlítjük, hogy mindkét gazdagyűlésről táviratilag üdvözölték *Darányi Ignác* földmiv. ügyi minisztert, miniszterségének 10 éves jubileuma alkalmából.

Déván április 5-én tartott meg az előadás.

Elnököt: *Pogány Béla*, a hunyadvármegyei g. e. alelnöke.

Az E. G. E. képviselőiben megjelentek: *Pogány Károly*, *Br. Kemény József*, *Cs. Lázár László* ig. vál. tagok és *Tokaji László* titkár.

A hunyadmegyei gazd. egyesület képviselőiben jelen voltak: *Br. Bornemisza Lipót* elnök, *Igaz Kálmán*, *Dr. Apáthy Árpád*, *Csulay Lajos*, *Veress József*, *Pietsch Lajos* titkár, *Czakó Károly*, *Göllner Pál*, *Boér Gábor*, *Buda Imre*, *Székely Imre*, *Kiss Ernő*, *Kontz Domokos*, *Bottyán István*, *Dobay Ferencz*, *Borosnyáni Béla*, *Szentei Béla*, *Kiss Árpád*, *Németh Jenő*, *Sándor Sándor*, *Porsch József*, *Gaal István*.

Ezeket kívül még kb. 30 birtokos és hetvenhárom csángó kisgazda.

Előadást tartottak: *Dr. Páter Béla*: a gyógynövényekről és *Jászberényi András*: a tej kezelés és vajkészítésről.

Az előadás után élénk eszmecsere volt.

Dicsőszentmártonban 6-án, mintegy kilencven főre tehető nagy és kisgazda közönség részvételével tartott meg az előadás.

Elnököt: *Br. Kemény Ákos* a kisküküllővárm. g. e. elnöke.

Az E. G. E.-t képviselték: *Csató Gábor* és *Tokaji László* titkár.

A kisküküllővárm. g. e. részéről jelen voltak: *Papp János*, *Dániel Mihály*, *Pótsa Bertalan*, *Gerendy István*, *Sándor Pál* főtitkár, *Mayerffy György*, *Keszegh Ferenc*.

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —
33 év óta

Mauthner
*
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

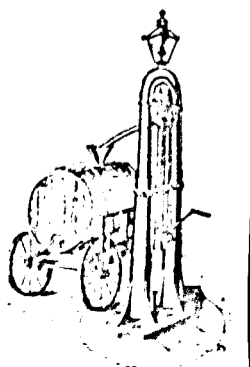
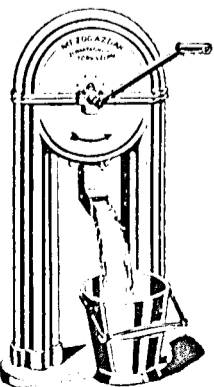
A legtökéletesebb vizemelő-
szerkezet a

„MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKUTJA”

Ajánlatot tesz a Magyar
Mezőgazdák Szövetkezete Bp.

Számos
elismertő
levél

1006

Előadást tartottak: Dr. Baintner Ferencz gazd. akad. tanár: „Gyümölcsseink értékesítéséről, különös tekintettel a gyümölcs-pálinkák készítésére” és Juhász Árpád gazd. akad. tanár: „Ujabb tagasztalatok a növénytermelés terén” címen.

A monostori sajt készítése módja.

Tudom abból az időből, mikor még a kolozsvári gazd. akadémiánál gyakornokoskodtam hogy ilyenkor számtalan kérdés érkezik be a fenti címről s éppen ezért nem vélek haszontalan dolgot elkövetni, ha közre bocsátom e lap hasábjában, hogy mint készül a híres „monostori sajt”.

A kifejt juh-tejet megalvasztás céljából egy igen praktikus szerkesztett fenyőfa cseberbe teszik, melynek belső oldalán lévő rovács egyben a tej megmérésére szolgál, fenekén lévő dugós nyílás pedig a fölösleges savó leeresztésére. A csebert használat előtt egy felül nézetben X-hez hasonló állványra teszik és savó kieresztő nyílása alá egy bádóg-edényt tesznek.

A beoltási hőfok 35—36 C.° s mivel közvetlen fejes után a beoltás történik, nem is szükséges a tejet előmelegíteni, legfeljebb kora tavasszal és késő ősszel, mikor a kis mennyiség miatt az estveli tejet is reggel dolgozzák fel. A tej felmelegítése, a tej egyrésztének magasabb fokra való felmelegítése s annak a többihez való keverése által történik, jól vigyázva arra, hogy a melegítés alatt lévő rész a 60 C.°-t ne lépje, mert tudvalevőleg ezen körülmény gátolná a kasein kiválasztását.

A tej beoltására közönséges kereskedésbeli müoltot használnak 1:10,000 erősségűt s ebből 50 liter tejhez körülbelül 1—1/2 kávékanálnyi szükséges, hogy 1/2 óra alatt megoldjon. Az oltót közvetlenül is lehet a tejhez keverni, de a tökéletesebb elosztódás céljából jobb előbb kis vízben feloldani s a tej erős örvénylésbe hozatala közben vékony sugárban önteni a tejhez.

Beoltás után a tejet illetőleg edényt szép tiszta fehér vászon ruhával befedik s fél óráig állani hagyják, mikorra rendes körülmények között az alvadás bekövetkezik s a sajtanyag szép összeálló kocsonyás alakban kiválik.

Alvadás után az alvadékat hadverőhöz hasonló eszközzel vagy pedig kézzel mogyoró nagyságu darabokra tördelik. *Ez a művelés kb. 10 percig tart.* Ezután a felapritott alvadékat kiterjesztett tenyérrel a cseber fenekére nyomják lepényszerű tömeggé s ennek megtörténtével a már részben különvált savót a cseber fenekén leeresztjük. *de egyrészt minden 10 liter feldolgozott tej után 1 litert alkalmas bádóg, mázos edényben tűzhelyre helyezünk, mert később még szükségünk lesz rá.*

A lepényszerűvé összegyurt alvadékból gyurás utján a savót lehető legtökéletesebben eltávolítják, vigyázva azonban arra, hogy a kigyurt savó meg ne fehéredjék. Ez alatt a művelés alatt, mely kb. 10—15 percig tart,

kiszűrendő savót a cseber fenekén szintén le- bocsátják.

Mikor már nem lehet több savót ki- nyomni, megint összeapritják az alvadékat vagy kézzel, vagy késsel aszerint, hogy túl vagy kevésbé friss a tej. A savós alvadékat kézzel, soványabbat késsel apritják *dió nagyságu da- rabokra, lehetőleg gyorsan, legfeljebb 2 percig.*

A felapritott alvadékban szép fehér apró söt hintonak *10 liter feldolgozott tej után 4—5 dekát* számítva s azután a már előzőleg felme- legített savóval utómelegítik az alvadékat. A meleg savó hő foka 42—44 C° lehet. A meleg savóban valósággal megfürösztik az alvadékat s azután szép csendesen ismételtén kigyurják lassu, egyenletes, óvatos nyomkodással s a savót lebocsátjuk. *E művelet kb. 10 percig tart.*

Az újólag kigyurt sajtanyagot ott benn a cseber fenekén formába, illetőleg véskába teszik s addig nyomkodják, míg a véská for- máját felveszi s azután csurgató padra helyezve ott ökölbe szorított marokkal tovább nyom- kodják, hol egyik, hol másik oldaláról fordítva, hogy a savó lehetőleg kijöjjön belőle. Ezen művelés alatt is sok savó szivárog ki, melynek elvezetésére a csurgató pad szélén levő hor- nyolás szolgál.

A véskák anyaga téglá vagy négyzet. Anyaguk 2—2 1/2 cm. vastagságu bükkfa deszka; méreteik a téglá alakúé, hosszban 21 cm., szé- lességben 11 cm., magasságban 7 cm. A négy- zet alaku 11 cm-es quadrát, 7 cm-es magas- sággal, mindig belvilágot érteve. Tartósság szem pontjából a véskákat színezett vassal megab- roncsolják.

A véskából kivett sajtanyag sajtruhába kerül, mely csak akkora, hogy a sajt épen bele csomagolható s így nem okoz gyűrődési nyo- mokat. A sajtruhában csomagolt sajt ismételtén visszakerül a véskóba s azzal együtt sajtó (prés) alá.

A prés nyomása csavarral szabályozható, s alatta a sajtok 6—8 óráig maradnak foko- zódó nyomás alatt, s tökéletesebb sajtolás cél- jából 2—3-szor meg is fordítják közben. Ezen első sajtolás után, tiszta száraz ruhában csoma- golják s ismételtén egy kisebb prés alá helye- zik, s ezen sajtolás alatt nyomodik rá a sajtra a K. M. bélyeg a szent koronával. Ezen utó- sajtolás 6 óráig tart. Préselés után a sajtok a sajt pince szikasztó osztályában 3—4% sós vízbe kerülnek hol élükre állítva 18—24 óráig maradnak. A sós oldatot mindig frissen ké- szítsük!

A sós vízből kikerült sajt 5—6 napig marad a szikasztó polcain élire állítva s minden nap forgatva mikorra megszikkad. A szikasztó polcai, valamint a sajt készítő he- lyiség összes ajtóit és ablakait legyek ellen szunnyog hálóval vannak ellátva.

A megszikkadt sajt az érlelőbe kerül hol 5—6 hét alatt megéri. Érés alatt hetenként 2-szer—3-szor 3—4% sós vízzel mossák a saj- tokat, s ugyan akkor forgatják is hogy erős- sebb megpenészedéstől óvják. A pince hőfoka sajtát megfigyeléseim szerint évi átlagban 15 C.°,

nedvességi foka Fleischman féle pajerométer szerint 90°.

A nedvességet és hőfokot a pince szelelő nyílásának szabadon hagyásával illetőleg elzá- rásával, a pince földjének locsolásával illetőleg száraz homokkal való behintésével szabályozzák.

A tisztaságra nagy súlyt fektetnek, miért is hetenként kétszer az összes edények és eszközök a rendes használat előtti és utáni alapos mosás mellett még 2%-os szodás vízzel is megmosatnak, kilúgoztatnak. A pince földjét minden tavasszal friss földdel cserélik s ráadá- sul ki is kénezik.

A monostori sajt jó hírek örvend s jó is: tapintata ruganyos, színe sárgás, íze kelle- mes minden csipős avagy keserű utóíz nélkül, tavasszal valósággal a friss magyaróra emlékez- tet. Zsirtartalma 28—32%.

Pontos feljegyzések szerint 6·8 l. tejből készül 1 kg. sajt, melynek ára tavaly még 1·6) korona volt, az idén nem tudom mennyi lesz.

Egy juhra esett 1904-ben 0·28 liter tej, 0·04 kg. sajt naponta, egész idényre 43·5 l. tej 6·8 kg. sajt.

Mikor Sárvárról vissza kerültem Monos- torra, megpróbáltam a juh tejet sárvári trap- pista sajt módjára feldolgozni s a fent vázolt pincében érlelni. A próba kitűnően sikerült. Erről majd máskor írok.

Szász Ferenc.

Tavaszi rovartanya a gyümölcsfákon.

II.

A levéltetvek (Aphididae) nevezetesebb faj- tái: Aphis mali F., A. pomi L., az almafán él- nek; Aphis piri B. d. Fons., a körtefán él; Ap- his pruni F., a szilvafán; Aphis persicae B. az őszi barackfa levéltetűje stb. Mindannyian ar- ról nevezetesek, hogy a gyümölcsfák levélze- tét, fiatal hajtásait támadják meg és azokból a fanedveket szívják ki, a mikor az említett részek eltorzulnak és pld. az őszi barack ter- mését is elcsufítják. Megjegyzendő, hogy nem elégszenek meg azzal, a nedvszivással, ami elégséges volna életfentartásukhoz, hanem pa- zarolnak is e mellett, hogy a kiszívott nedv- ből választó potroh-mirigyeikből az alsóbb levelekre valóságos permete hull alá, a mi a leveleken az u. n. mézharmatot képezi, ami a különféle gomba spórák alkalmas talajául szolgál, pld. a korompenészek és amit a darazsok, hangyák és a gyümölcsfák nem igen kedves vendégeit is oda csalogatja.

Ami a szaporaságukat illeti, az már a legnagyobb házi áldások közé sorozandó. Alig tavaszodik ki, alig kezdenek a gyümölcsfák rügyei fészledezni, már is ott terem vagy a tojásból kikelt levéltetű, vagy a már fejlett állapotban áttelelt éhező alakja — és kezdő- dik a vig lakoma. Két heti táplálkozás után párzás nélkül egy tetű 50 eleven levéltetűt hoz a világra. Ezeknek mintegy 3/4 része 9 napra megszárnasodik és szülőhelyüket el- hagyva, más helyen telepedik meg. Ez ismét párosodás nélkül eleveneket szül; ezen iva-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

dékből már csak fele szárnyasodik meg, a másik fele szárnyatlan marad, előbbi messze vidékre szállhat, míg az utóbbi világrajöttének helyén marad és mindkettő ismét párzás nélkül eleveneket szül. A három eddigi vegyes nemzetséget még ugyanaz évben az időjárás és a táplálkozás mérvéhez képest még mintegy 6—8 generáció követi és ezek mind szüzen való szaporodás után létesülnek. Hogy mennyire szaporodik, aligha még megközelítő számadást is tehetnénk, annál inkább, mert egyes anyák nemcsak 50, de 100-at is képesek világra hozni. Végre ősszel levélhullás előtt a szárnyatlan levéltetvek him és nő ivarszervekkel bíró levéltetveket szülnék, melyek párzás után letojják az ugynevezett téli tojásokat, elhelyezvén azokat a gyümölcsfák különböző részeire és amelyekből vagy még az ősz folyamán kikelve a levéltetvek, mint ezt a szilva levéltetűnél láttuk, elevenen telelnek át, vagy tojások alakjában biztosabb alakban élnek át a tél veszélyeit. Mi sem természetesebb, hogy úgy a direct, mint indirect kártevésük kiszámíthatatlan összegekre kombinálódhatik, ha csak a tavaszi és nyári időjárás nem gördít akadályt elszaporodásuk tömkelegébe.

Nem volna szabad azonban gyümölcsöseink védelmét egyedül a természetre bízni, hiszen az eddigiek ismeretéből kifolyólag vajmi kevés költség és fáradsággal védekezhetünk ádáz gyümölcsfa ellenségeinkkel szemben. Tudván azt, hogy a szilva levéltetű elevenen tetű alakjában a szilvafák korona elágazásánál, továbbá a szilvafa törzsén ott, ahol egy bemélyedés (be nem forradt ág metszési felület védettebb oldalán) egy vagy csak néhány csoportban összebujva üti fel téli tanyáját, igen könnyen tudjuk ezen tetűcsomókat elpusztítani; ugyanis beecseteljük ezen szilva levéltetűk téli tanyáját, amely célra nemcsak a körülményesebb dohánylug kivonatot, de maga a *petroleum emulsió* is kiváló jelentőségű, mint az összes levéltetvek hatékony irtószere. Hogy miképpen készítjük házilag a petroleum emulziót, majd utóbb fel fogom említeni; most csak azt akarom kiemelni, hogy a petroleum emulzió a fára — ilyen esetben — semminemű hátránnyal nem bír és törekedjünk arra, hogy az ilyen levéltetves fészkeket alaposan és bő folyadékkal ecseteljük be, hogy abból minden tetűcskéhez is eljusson. Csak ha néhány menekülne meg, úgy kedvező életfeltételek mellett ismét nagy mennyiségben fordulnának elő, annál is inkább, mivel már csak egyből is több billió meg trillió származhatik. Ezen szilva levéltetű fészkeknek petroleum emulzióval való beecsetelésének legalkalmasabb ideje most van, azaz addig, amíg az apró állatkák el nem szélednek. Bejárjuk a szilvasokat és megfigyeljük a fák már leirt részeit és ha repe-

désekben vagy valamely ág hónaljában, már említett narancssárga foltokat észrevennénk, úgy azokat az említett petroleum emulzióval alaposan beecseteljük.

A paizstetveket sem hagyhatjuk figyelmen kívül, mert ezek, mint a levéltetvek rokonai nem kevésbé kártékonyak, sőt mivel paizsuk alatt még biztosabb védelmet találnak úgy az időjárás viszontagságaival, de különösen állati ellenségeikkel szemben, biztosabb a faj fentartásuk. Kiirtásuk vastag és erős paizs védelmük miatt nehezebb.

Hazánkban a gyümölcsfákon előforduló nevezetesebb paizstetvek: a szilva paizstetve (*Lecanium prunastri* Fonsc.), az alma paizstetve, a kagylós alma paizstetű (*Mytilaspis pomorum* Bonche), magyar nevét a kagylóhoz hasonló alaku paizsáról kapta, a sárga alma paizstetű (*Aspidiotus astreaeformis* Curt), amelynek paizsa kerekded és szürke színű; a piros alma paizstetű (*Diaspis piricola* Del Guericco), melynél a paizs alatti tetvek nem sárgák, hanem lilás piros színűek, az őszi barackfán élő paizstetű (*Lecanium persicae* Geoffr.). A körtefán, továbbá a ribizskén találjuk a gyapjas paizstetűt (*Pulvinaria vitis* L.) és (*Pulvinaria ribisiae*).

Hosszabb leírásuk miatt nem terjeszkedhettem ki a többi paizstetvekre, amelyek eddig hazánkban még nem találtattak, de azokat állandóan nyilván kell tartanunk, ne hogy az ismert veszedelmes jövevények gyümölcsöseinkben észrevétlenül elszaporodjanak. Ez a hírhedt kaliforniai paizstetű (*San José paizstetű*) (*Aspidiotus perniciosus* Comst), amelyik nemcsak a gyümölcsfát, de magát a gyümölcsöt is megtámadja.

Ezen paizstetvekről általában csak azt jegyzem meg, hogy rendszerint telelés végett a nyár és ősz folyamán a lombozatról és vékonyabb hajtásokról levándorolnak a gyümölcsfa törzsére vagy a már megfásodott ágaira és ott a közönségesen ismert paizsokat létesítik, amelyek alatt rendszerint 2—3 ezer darab tojás található. Ezen tojások egy részéből egyik-másiknál, amint többször és több helyen megfigyeltem, még a tél előtt kikelnek a kis paizstetvek és ott a paizs alatt a többi tojásokkal együtt telelnek át, de a legtöbb tojásból csak június, július hónapban kelnek ki a tetvek, amikor is a gyümölcsfák leveleire szélednek szét és a levelek fonákján (a levél alsó, azaz bordás lapja) szivogatnak. Végre bőséges táplálkozás után augusztus vége felé levándorolnak a gyümölcsfa elfásodott vékonyabb ágaira vagy a törzsre — telelés céljából. Ilyenkor a paizstetvek még alig láthatóan kicsinyek. Jövő év tavaszán ismét felvándorolnak az ujjnyi vastag ágakra, ahol szivókájukat a zöld kéregig befurva, szivják a fa nedvét. Itt már lábaira nem lévén szüksége, azok elkorcsosulnak és

a fő életcélja lép előtérbe, azaz a faj fentartása. A him felkeresi a mozdulatlan nőtényt és megtermékenyíti. Azután az anya állandóan és jól táplálkozva többszörösen vedlik; az utolsó vedlése után elveszti teljesen alakját és csak egy folytonosan megkegyesülő paizs marad hátra, amely alatt számtalan drabra menő szaporulata marad hátra. Az álcák május, június végéig a paizsok alatt maradnak, ahol egyszer vedlenek és azután júliusban a gyümölcsfa lombjára sietnek, hogy minél jobban meghizva, kellemesen alhassák át a telet.

Megismertük a paizstetvek életmódját, nem lesz nehéz kitalálni a tennivalókat. De feltétlenül cselekednünk is kell, mert a pusztaszó vajmi keveset fog a szomorú állapotokon segíteni.

Láttuk, hogy a tél folyamán vannak a gyümölcsfa törzsén és ágain a paizstetvek szembetűnő paizsai, továbbá a paizsok nélkül áttelelő igen kicsi tetű generatio, amelyik a gyümölcsfa kéreg repedéseit keresi fel, a hová bizony fametszészkor az a sűrű mészhabarcs aligha fog ezen repedésekbe behatolni sőt jó téli takarót nyújt a piciny kéreg repedésekben didergő paizstetűknek. Lombfakadásig a mész-köpenyt a téli és tavaszi csapadék lemossa és akadály nélkül folytathatják a kis tetvek utjokat az ujjnyi vastag ágakra. A paizsok alatt levő tojásokban, a mész kevés mértékben tehet kárt; ha jó erős a tetű paizsa nem igen marad a mész azon a paizson annyi ideig, hogy lemarhassa, mert az eső azelőtt lemossa.

Egy hosszú állami almafasor szépen bizonyítja ez állításom valódiságát és — a mely főleg a kagylós alma paizstetűnél feltűnő. Az állami út mentén lévő 5—12 éves szép almafák több példányain a kagylós paizstetű, nagy számmal van dacára, hogy ezen almafák évről-évre meszelve voltak. Szó sincs róla, hogy a gyümölcsfa meszelést akarom ezzel kiküszöböltetni, de hogy a paizstetvek ellen elégséges hatással lenne, az már a gyümölcsfa meszelésre valóságos tulhajtott protezsálás lenne. Nem mondom, hogy többek között ez a több kilométerekre menő fiatal almafasor nem bírná ki az esztetikai bírálatok, sőt szép sima, moha és zuzmó mentes kérgűnek minősíthető, de hogy a mész az azokon lévő kagylós alma paizstetűt, továbbá az alma levél tetűt tönkre tette volna, azt már sajnálatomra nem rektifikálhatom. Az előbb említettem csak a mész hibáit, amelyekhez még csak azt akarom hozzáfűzni, hogy ha higan és tisztán használjuk az oltott meszet, akkor nagyobb hatása leendő. A hig mésszel való meszelés hathatósabb, de a csapadék könnyebben mossa le, mint a nem olyan hatású pép sűrűségű és mindenféle anyaggal kevert meszet, amelynek hatásában

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országsterve első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménnytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

azonban igazán kételkednünk kell, hiszen ez utóbbi csak védő köpenyegül szolgál a fa kéreg pikkelyei alá huzodott rovaroknak, de viszont ezt nem mossa az eső oly könnyen le. Ha mindezek dacára a gyümölcsfa meszelésnek hívei vagyunk, maradjunk akkor a hig és tiszta oltott mész alkalmazása mellett és pedig olyformán, hogy a gyümölcsfáknak nem csak a törzsét, de az összes vastagabb ágakat is meszeljük be hig mész oldattal. Az első meszelés beszáradása után, újból egy második meszelést is adunk gyümölcsfáinknak, ami mindenesetre az ősz folyamán a fagy beállta előtt hajtandó végre. Szükséges azonban még egy körülményre, felhívni a T. olvasó becses figyelmét, tudniillik a fehér mész úgy viselkedik a tavaszi napsugarakkal szemben, mint a tiszta mésztalajok viselkednek, vagyis hamar felmelegszik, különösen azokon a helyeken, ahol a napsugár a fa bemeszelt részeit merőlegesen éri; itt aztán a fa szövetek és fa nedvek feltétlenül életre ébrednek, jobban mondva ezek a szövetek dolgozni kezdenek; éjjel újra beáll a fagy és előidézi gyümölcsfáinkon az u. n. fagyfoltokat. Ezen kellemetlen körülmény elkerülése céljából a tiszta mészfajhoz egy olyan anyagot kell hozzá kevernünk, a mely anyag a mészfaj sűrűségét nem változtatja meg, de egyúttal a hatását sem csökkenti, egyedül a színét kell, hogy megváltoztassa, szóval egy festanyagot kell a mészhez hozzáadnunk, amely a fehér színt valamely más színre alakítja át, továbbá a festanyag közömbös vagy lúgos hatása legyen hogy így a mész lúgos hatása ne közömbössé váljon.

S. F.

A tengeri-csutka mint takarmány.

Utóbbi időben nagyon sokat olvastam, hogy nagy nagyobb mennyiségű tengeri csutkát akarnak Németországba kivinni. Lisztnek örölik az élelmes németek s kapnak egy igen jó takarmányt.

Elhatároztam, hogy megpróbálom én is s az eredmény nagyon jó volt, amennyiben az állatok szívesen fogyasztották.

Bár első perctől kezdve kitűnően fogyasztották az állatok, nem tartottam gazdaságosnak addig, míg nagyobb nem lett a napi megőrlött mennyiség.

Ugy egészben, amint a csutka lemorzsolás után a gépből kikerül nem lehet megőrlöni hanem el kell előbb aprózni. Eleinte kézi erővel, bárdal vágta egy napszámos apró darabokra de így nagyon szaporátlan volt a

munka s naponta 4—5 zsák lisztet kaptam (egy zsákliszt 16 fillérbe állott,) kísérleteztem mindenféleképp végre is legjobbnak a tengeri morzsáló vált be. Ebből kivettük a rostákat. s így dolgoztunk vele. Az eredmény kedvező, amennyiben egy nap alatt annyit apróztunk így el, hogy a malomnak (egy kő) 5—6 hétig van mit örölnie.

Örlés után igen szép és jó minőségű lisztet kapunk, melyet állatjaink igen józúen fogyasztanak el.

Etettem tisztán korpá helyett, korpával vegyesen, moslékkal és répával polyva helyett. Bár az állatok minden alakban szívesen fogyasztották, mégis most csupán répával és moslékkal takarmányozom. Félek, ne hogy szorulást idézzen elő.

Kaptunk tehát ily módon egy takarmányt, melyet eddig eltűzelt a gazda.

Nagyobb jelentőséget e lisztnek ott tulajdonítanak, a hol a gazdaságnak saját malma van, s a megőrlése nem kerül semmibe, szóval a takarmány majdnem ingyen van. Csakis télen és tavasszal örömlendő a malomban, mert ilyenkor ugyanis nagyon kevés az örölni való gabona. mert a gazdák rendszeren ősszel örölnék annyit, hogy elég legyen nyárig.

Vannak ugyan már direkt erre a célra daraboló gépek is, de ezek már nagyobb befektetést igényelnek. (670 K.)

Bizony ilyenkor tavasszal; mikor fogytán van a takarmány, jó szolgálatot tesz a csutkaliszt. Nálam most állandóan ezt kapják a tehenek s ezáltal egyéb takarmányt takarítok meg.

Felhívom tehát igen tisztelt Gazdátársaim b. figyelmét a tengeri csutkalisztre, próbálják meg s meglátják, hogy amit a Németek tesznek, megtehetjük mi is.

Szászfenes 1908. Ápr. 7.

Gyalui Rosenberger Sándor.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

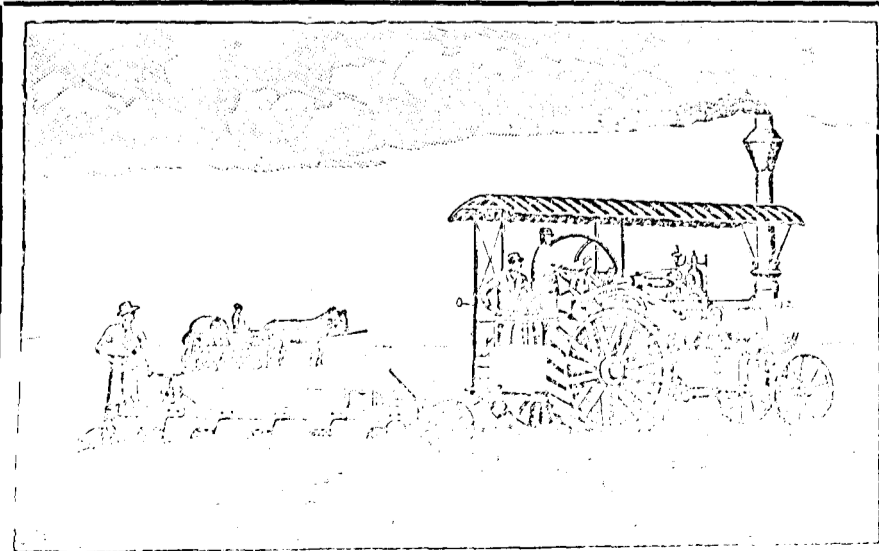
+ Az egér pusztításáról. A tél sok egeret bekerget a portára, a lakásokba, kamarákba. A jó macska a legjobb használatot teszi ellenük. Ha aztán ez se győzi, próbálkozunk meg a fazék vízzel. Nem áll sokból, olcsó is, felállítása sem kíván sok pepecselést. Ugy készül, hogy a gazdaasszony kimustrál egy ocska fazekát, abba vizet tölt, melyet aztán vízzel áztatott pergámen-papirossal fed be. Ha a pergámen-papirus megszárad, rajta éles késsel keresztet kell vágni, melyet cukorporral, darával, liszttel, mi egyébbel beszórunk. Az egerek mohón mennek a csalétekre, de a

nyíláson keresztül a vízbe pottyannak. A keresztnyílás újra kisimul, az egerek észre sem veszik, hogy annyi társa azon keresztül szaladt a halálba. Ha aztán a vizes fazék se győzi, a sok beste állatot pusztítani, akkor próbálkozunk meg a vasvitrióval. Azokat a kamrákat, falakat, ólakat, hombárokat, amelyeket meg akarunk kimélni az egerektől, azon helységek falait vasvitriol-oldattal kell bemeszelni. A mészbe annyi vasvitriót kell keverni éppen, hogy a mésznek észrevehető sárgás színe legyen. Ha a fal hasadékaiba vasvitriol kristályokat teszünk, az egér megszűröl elkerüli a helyiséget. Az egerek a borsosmenta szagától is futnak. Ha vattát borsosmentával itatunk át s egérlyuk mellé helyezük, az egér még élete veszélyeztetésével is kirohan onnan, amikor is az odaállított macska mihamar elfogja. Az ebnyelvű növény szagát se kedveli az egér. Ezzel is messzire el lehet őket zavarni.

+ Megfelelő eleség tyukok, pulykák, kacsák és fácánok részére következő alkatrészekből áll: mag, zöld és állati eleség. Erről a legutóbbiról legtöbbnyire meglehetősen a tenyésztők, pedig ez igen fontos. Az állati eleség mellőzésének elkerülhetetlen következménye az állatok u. n. téteményképessége sok kívánnivalót hagy hátra. Szabad kifutó mellett találnak eleget, amennyiben rovarokat, kukacokat stb. szedegetnek. télen azonban, vagy korlátolt kifutó mellett mestersegesen kell az állati eleséget pótolni és pedig husliszttel, vérliszttel, hushuladékokkal, frissen darált csonttal stb.

+ A méz hatása a halakra. A „Tégla és Beton” érdekes cikket közöl a mézről, mint a halastavak fertőtlenítésére és trágyázására igen alkalmas szerről. Cikkirő abból a tapasztalatból indul ki, hogy a mézsdus vízben a halak jobban tenyésznek, mint méz-szegényben. Ezenfelül a méz kiváló fertőtlenítő hatással bír.

Mindkét szempontból ajánlatos szakszerű halgazdaságnál, ha legalább három évenként adunk a vízbe meszet. Hogy a tóvíz méz-szegény, azt legegyszerűbben az iszapcsiga házáról állapítjuk meg, mert ennek fala, ha kevés a vízben a mész, igen vékony. Ha ősszel a halak összefogdosása után a mézszel nem kezelt tó fenekét meglátjuk, azon mindenféle ártalmas vízi gazt találunk. Méz-adagolás e gazt teljesen elpusztítja, de elpusztítja ezen felül a káros vízi férgeket és ezek petéit. A tó lebecsátása alkalmával a fenéken levő mély hasadékokba vagy zugokba bujó ragadozó halakat csak mésztej beöntése által pusztíthatjuk el. Közönséges meszet alkalmazunk a jelzett célra, még pedig vízzel sűrű mésztejet készítünk, amelyet úgy öntünk a tó fenekére, hogy annak egy csepp része se maradjon szabadon. Még jobb a mézpor hatása. Ezt úgy állítjuk elő, hogy a tó fenékén egy rakás meszet homokkal betakarunk, mely ily módon oldódik és tiszta porrá hull szét, amelyet azután gondosan széttergetünk.

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1908

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

IRODALMI SZEMLE.

Az okszerű baromfitenyésztés. Nincs az összes gazdasági ágak közt még egy, mely az utolsó 10 évben oly hatalmas átalakuláson ment volna hazánkban keresztül, mint a baromfitenyésztés. Ez az egy évtized előtt még csak figyelemre sem méltatott parasztfoglalkozás az ő nyers anyagával, ügyetlen tenyésztésével, okszerűlten hizlalásával, egyszerre fontos közgazdasági tényezővé nőtte ki magát. Aki az utolsó nemzetközi baromfi kiállítást itt Budapesten látta, az kénytelen volt elismerni, hogy óriásit haladtunk és ma már e téren is büszkén vesszük fel a harcot a művelt nyugattal. Állatanyagunk válogatott, tenyésztésünk rendszeres, hizlalásunk okszerű, tojás- és tisztított baromfikivitelünk a külföld piacain számottevő.

És mi idézte elő ezt a változást? Az állam és társadalom vállvetett munkája. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter felismerte azt, mily óriási érték fekszik itt parlagon, állami baromfitenyésztő telepet és iskolát állított fel, a társadalom pedig megteremtve a maga országos egyesületét, díjazásokkal, tenyészanyag és tojás kiosztásaival munkára serkentette az embereket.

Az előttünk fekvő munka „az okszerű baromfitenyésztés”-ről, melyet *Kövy* József állatteny. felügyelő, a gödöllői m. kir. állami baromfitenyésztő iskola kezelője irt, kétségtelen bizonyítéka ennek az együttes fáradozásnak. De ez semmit sem von le a szerző érdeméből, akinek tollát e szorosán vett gyakorlati kézikönyv dicséri. Az előszót gróf *Teleki* Józsefné irta, lelkes szöveget intézve itt is a magyar gazdasztyokhoz, hogy munkálkodásukkal versenyre keljenek a férfakkal, míg a munka kiadásának kockázatát a „*Magyar Mezőgazdák Szövetkezete*” vette magára.

Kövy József könyve tömör és világos fejezetben tárgyalja az egész anyagot. Nincs ebben egy fölösleges mondat, el van belőle hagyva minden, ami a fölös szőszaporítás gyanúját keltheti vagy ami alkalmas volna arra, hogy a gazdát teendőinek megválogatásában megzavarja. Amit mond, annak gyakorlati jelentősége van, azt követni is kell. Csak azokat a fajtaikat ismerteti, melyeknek a mi tenyészeteinkben jogosultságuk van és oly tanácsokat ad, a tenyésztés, ölberendezés, tojáskezelés, hizlalás, csomagolás, gyógyítás stb. körül, melyet kiki a maga viszonyai közt alkalmazhat is.

A könyv hat főrésze oszlik: 1. Általános fajtani szabályok. Baromfi fajta. 2. Berendezkedés. 3. Tenyésztés. 4. Hizlalás. 5. Baromfi betegségek. 6. Függetlenség. A munka rendkívül gazdagon van illusztrálva, ami annak megérthetőségét lényegesen fokozza, úgy, hogy eligazodhatik benne az is, aki egész újonc e téren és „könyvből” szeretne gyakorlati ismeretekre szert tenni. Ára füzve 3 K. 60 f., kötve 5 K. Megszerezhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”-nél (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.) vagy a „Pátria” könyvkiadóhivatalában (Budapest, IX., Üllői-ut 25.).

A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületé”-nek évkönyve. A „M. Sz. O. E.” az 1907. évről szerkesztett 5. évkönyve, mely most jelent meg, e fiatal egyesület élénk tevékenységéről és folytonos, biztos haladásáról tesz tanuságot. Az igazgató választmány jelentéséből kitérünk, hogy a tagok száma egyre emelkedik. Megemlékezik a megalkotott új osztrák bortörvényről. A „visszapillantás” című fejezet foglalkozik az Ausztriával kötött szerződéssel, a bor és szőlő-forgalommal, feltünteti az egyesületnek az irodalom terén, a boritaladó ügyében és a pécsi bor kiállítás érdekében kifejtett tevékenységével: az egyesület V. évi működéséről szóló fejezet felsorolja a borértékesítés, gépbemutatók és a szakismeretek terjesztése ügyében tett intézkedéseket, megemlékezik németországi tanulmány-utjáról, a városi borpincék létesítése érdekében megindított mozgalmairól. A

közgyűlésről szóló fejezet kiemeli Gróf Zselénski Róbert elnök megnyitó beszédét és Dr. Drucker Jenőnek az osztrák új bortörvényről tartott előadását. Az egyesület vagyona ma 29.000 korona könyvtára 17000 korona értéket képvisel. Alapító tagjainak száma 107, évdíjas tagja pedig van 1031. Az évkönyvet az egyesületi tagok ingyen kapják, nem tagoknak 1.20 koronáért portómentesen küldi meg az egyesület. (Bpest., IX., Üllői-ut 25. II. 11.)

Uj szakkönyv. A tüzgépek (gáz, benzín s más hasonló anyaggal dolgozó motorok) szerkezete és kezelése. Irta *Jalsoviczky* Géza gépészmérnök, felsőipariskola szaktanára. A szerző a tüzgépek, szóval mindazokat a motorokat foglalta össze, a melyeknél magában a gépben égés megy végbe. Ennek megfelelően, előleges tájékoztatás után, leírja a legkülönbözőbb szerkezetű s típusu gáz-, benzín-, nyersolaj-, petroleum és spirituszmotorok hosszú sorát. Foglalkozik ezután mindeme gépek mozgó, hőfejlesztő anyagaival, fejlesztésükkel, tulajdonságaikkal, majd tüzgépek minden alkotórészével, különös tekintettel lévén a legfontosabbakra: a szabályozást, vezérlést az a gyújtást végzőkre. Magyarazza a motorok számításának módjait, valamint megadja és itt szükséges adatokat is. Kiválóan gyakorlati az a része, a mely a különböző motorok rendes kezelését, az indikálást, fékezését, továbbá a szokásos motortelep költségeket ismerteti, Ára a tizenöt lapra terjedő rajzgyűjteménnyel együtt nyolc korona, s megrendelhető a szerzőnél (VIII., Népszínház-utca 8. szám.)

„A juhtenyésztés alapvonalai.” Irta és 48 ábrával ellátta *Monostori Károly* állatorvosi főiskolai tanár. Második bővített kiadás, 100 oldal. Kiadta a Franklin-Társulat. Ára 1 K.

A népies műveiről több mint 30 év óta előnyösen ismert szerző e juhtenyésztési munkájának I. kötet kiadása több ezer példányban forog közköze. Erre a 2-ik kiadásra méltán serkentette az író a kedveltség, melyre a munka szert tett.

Szerző bővítette munkáját, úgy hogy az most 6 ívet tesz ki s új fejezeteket is irt hozzá a friziai és karakul juhról, meg a juhok főbb betegségeiről s új ábrákkal is bővítette a tartalmat, mely foglalkozik általános tudnivalókkal; a juh külsőjének s belsejének ismeretével; fajtainak ecsetelésével; a gyapju tüzetes taglalásával; a tenyésztéssel, neveléssel elhelyezéssel takarmányozással, legeltetéssel; a gyapju megnyerésével és értékesítésével; a hizlalással, a tejhasznosítással s általában az értékesítéssel; végül pedig 18 juhbetegségnek ismertetésével, az azok elleni védekezéssel és gyógyítással.

E sok kérdésben tájékoztatást szolgáló munka kiváló szolgálatot a kisgazdának fog tenni, de haszonnal pillanthat be a nagyobb gazda is, aki a juhok iránt érdeklődik.

A gyümölcsfa. Ezzel a címmel a gyümölcsstermelésről népies irányú kis könyvet irt ifj. *Tejfalussy* Ferenc, kereskedelmi miniszteriumi tisztviselő. A gyümölcsstermelésre vonatkozó elemi ismereteket mondja el könyvében, a mely igen jó utmutatással szolgál mindenkinek, a ki meg akarja kezdeni a gyümölcsstermelést, ezt a szép és nagyon hasznos foglalkozást. Negyvenkét ábra élénkíti és teszi még könnyebben megérthetővé a könyvecskét, a melynek ára egy korona hetven fillér.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A pályaudvaron kirakott árut vásárnap nem szabad elfuvarozni. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter e tárgyban a következő sürgős rendeletet intézte az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz:

Múlt évi december hó 21-én 100.655. sz. alatt kelt rendeletem kapcsán tudomásul vétel és az érdekeltek megfelelő sürgős értesí-

tése végett közlöm a kamarával, hogy a pályaudvarokon kirakott árúknak munkaszüneti napokon való elfuvarozása tárgyában fenti szám alatt kelt rendeletemben foglaltakat folyó évi ápril hó 5-től hatályon kívül helyeztem. Budapest, 1908. márc. 31. A miniszter helyett Szerényi s. k. államtitkár.

A kereskedelmi kormány törvényjavaslatai. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter mostani bécsi audienciáján néhány fontos törvényjavaslathoz szerezte meg a király hozzájárulását. A törvényjavaslatok közül a legfontosabbak a Magyar Királyi Államvasutak nagyszabású beruházására, továbbá a kassa—oderbergi vasut magyar vonalain szükséges beruházásokra és a vasut elsőbbségi kölcsönére vonatkozóan. A kassa—oderbergi vasut 42 millió koronás kölcsön felvételét teszi szükségessé. Kossuth Ferenc azonkívül a vasárnapi munkaszünet, a védjegy- s minta-oltalom és a vicinális vasutakra vonatkozó törvényjavaslatokra is megnyerte az uralkodó hozzájárulását.

120.000 korona közérdekű erdősitések. Darányi földmivelésügyi miniszter 846 birtokosnak a királyi erdőfelügyelőségek útján 120.000 koronát utalványozott ki olyan birtokosoknak, a kik közgazdasági érdekből kopár futóhomok és vízmosásos területeken a múlt évben erdősitési munkálatokat végeztek. Az erdősitések végzéseért negyvenegy vármegye birtokosai részesültek segélyben.

Baromfizállítóketrecek háziipari készítése. A földmivelésügyi miniszter, hogy jövőben a baromfizállítóketrecekért külföldre kiadott ezreket a magyar káziiparosoknak biztosítsa, a Hegyvidék huszonkét községében a hegyvidéki kirendeltség által rendszeres kurzusokat rendeztetett, amelyekben ötszázötvenkét fadaragó kisgazdát tanítottak az olasz rendszerű ketrecek készítésére. Ezeket a kurzusokon hétezer darab ketrec készült, amelyeket a külföldi exportőrök megfelelő áron már át is vettek. Ugyilátszik tehát, hogy ez a kísérlet sikert ígér és néhány év alatt összes e téren való szükségleteinket a Hegyvidék iparkodó népe fogja tudni kielégíteni. A ketrecek mogyorófából készülnek és teljesen jók. A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy jövőre a mogyorófatermő vidékeken a ketrecek készítését még nagyobb arányokban tanítsák, hogy a hegyvidéki vármegyék lakosságának jól jövedelmező foglalkozása legyen ezen új háziipari ág.

Az erdők kiirtásának megakadályozása. A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint többször előfordult, hogy egyes birtokosok, de inkább fatermeléssel foglalkozó gyárosok és vállalkozók, a kihasználás végett, talajostól együtt megvásárolt és föltétlenül erdőtalajt, a mely sok esetben még védőerdő jelleggel is birt, — minek után sebtében letarolták, az így letarolt erdőt tájékozatlan kisgazdáknak jelentékeny vételár mellett fölparcellálták és eladták. A kisgazdák nagy reménységgel föl is ásták és kapálták a drága pénzén és rendszerint kölcsönre vett földet, a míg egyszer csak néhány év múlva azt tapasztalták, hogy a csekély televényréteg kimerült és az mezőgazdasági művelésre nem alkalmas. Darányi földmivelésügyi miniszter rendelettel jár végére ennek a tarthatatlan állapotnak és az erdőfelügyelőségekhez intézett rendeletében kijelenti, hogy a jövőben minden rendelkezésre álló eszközben megakadályozni kívánja, hogy a föltétlenül erdőtalajokban lévő erdők kipusztítottassanak és egyes élelmes vállalkozók jövőben a nép tájékozatlanságát és jóhiszeműségét kihasználhassák.

Pályázati hirdetés. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1908-ik évfolyamán hat időszakos tanfolyam fog tartani a következő beosztás mellett: május hó 4—24. földmives kisgazdák, június hó 1—14. erdőőrök, június hó 16—28. lelkészek, július hó 2—22. és július hó 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18—31-ig nők számára.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Darányi Ignác** földmivelségi minisztert, tíz éves működésének ünneplése alkalmából, az E. G. E. a következő sürgönnyel üdvözölte:

Tíz évi örökjelentőségű alkotó működés évfordulóján bizalommal, hálával és szeretettel üdvözöljük Nagyméltóságodat az erdélyrészi gazdatársadalom nevében!

Erdélyi Gazdasági Egylet:

Br. Bánffy Ernő, elnök.

Tokaji László, titkár.

— **Megbízás.** A földmivelségi miniszter a magyaróvári m. kir. lépkiserleti állomás vezetésével ifj. Sporzon Pál gazdasági akadémiai rendes tanárt bizta meg.

— **Uj gazdasági tudósítók.** A földmivelségi miniszter Beszterce Naszód. jaádi járására Wachtmann Albert borgoprundi. Fogarasm. alsóárpási járására Boér György alsóárpási, Forgarasm. törösvári járására Voda Miklós otoháni, Kolozsm. tekei járására ifj. Farkas Gyula dedrádszéplaki, Maros-Tordam. nyárádszeredai járására Vass Domokos sóváradi. Szilágym. szilágysomlyói járására Albach Géza somlyógyörteleki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Vetések állása.** Március hó második felében a hőmérséklet nagy ingadozásokat mutatott és a gyakran ismétlődő éjjeli fagyok folytán a nappali meleg sem volt elegendő a növényzet fejlődésének előmozdítására. A hol szárazabb idő volt és a mennyiben a talaj is megfelelő porhanyos volt, a gazdaság minden részén serény tevékenység fejlődött ki, sok helyen, főleg a sik- és a dombvidékeken a tavaszi kalászosok vetésével elkészültek és az Alföldön helyenként már a tengeri alá is előkészítették a talajt. Az őszi vetések nagy átlagban kielégítően állanak, a gabonával bevetett terület alig változott, mert a tél folyamán sok vetés kikelt még. A vetések, bár jobbra kielégítőnek mondhatók, országszerte kívánják az enyhébb időjárást és sok helyen az esőt is. Kedvező tavaszi időjárás sokat változtathat az egyenlőtlenül kelt vetéseken. A korai ősziak a Duna két vidékén elég szépen bokrosodnak; üde zöld színűek, másutt is kezdenek már bokrosodni, csak hogy megáltszik az ntóbbiakon, hogy az időjárás megvisszatartja fejlődésüket. A korai tavaszi árpas zabfélék az Alföldön elég sűrűen kelnek. A szálas takarmány kielégítésére az idén sok erőtakarmányféléket használtak fel, minek következményeképpen a jószág országszerte meglehetősen jó állapotban telet ki, egészséges és csak egyes helyeken soványodott le. A rétek és mesterséges takarmányfélék fejlődése országszerte kielégítő, a mesterséges kaszálók jól telettek, egér-, rovar- és fagy-kár alig volt.

— **Bikavásár és kiállítás.** A csikmegeyi Gazdasági Egylet által rendezett ez évi huszadik bikavásár április 8-án Csikszeredában szép eredménnyel folyt le. A vásárra és kiállításra 86 drb tenyészbika hajtatott fel, melyek közül Likl Károly kerületi állattenyésztési felügyelő a vármegyei községek részére 10 százalékos árkedvezménnyel 32 drb bikát vásárolt meg. A legmagasabb bikaár 800 korona, a legkisebb 360 korona volt. A kiállított bikák

közül a magántenyésztők első díját Jakab Ferenc szentimrei lakos, a második díjat Balló Ferenc szentimrei lakos, a harmadik díjat Biró Antal szépvízi lakos nyerte el. A községi bikák közt az első díjat Csikszentkirály község, a második Csicsó község, a harmadikat Taploca község kapta. A vásár a gazdaközönség kiváló érdeklődése mellett folyt le. A szomszéd vármegyeiből is több bika hajtatott fel, melyek nagyobbára mind eladattak. A vásár ügyét az állattenyésztési kerületi felügyelő közreműködésével a gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya Nagy Imre elnöke mellett intézte, melynek tagjai közül Keresztes Andor kir. állatorvos mint előadó, Bara János, Balázs Dénes, Csizsér József, Kovács János, Sándor Gergely, Tompos János szakosztályi tagok, továbbá Révész Gyula törvényhatósági kir. állatorvos és Imreh Béla a szomszéd Háromszék vármegyei mezőgazdasági előadó működtek közre. A 21 drb tenyészvizsgálvánnyal nem bíró és felülvizsgálatra állított bika közül 15-nek adatott ki tenyészvizsgálvány.

— **Az intelligens gazdaközönség** részére rendezett gazdasági szakelőadások sorozatában f. hó 6-án Csikszeredában tartott ilyen szakelőadás az intelligens gazdaközönség érdeklődése mellett. A szakelőadás Kállay Ubul vármegyei főispán elnökölt. Dr Seyfried Károly gazdasági akadémiai tanár tartott szakelőadást a mezőgazdasági hitelről s a hitel kielégítését szolgáló intézményekről, kit a hallgató közönség előadása végeztével hosszasan megéljenzett. Kállay Ubul elnök köszönetét fejezte ki úgy az E. G. E.-nek, mint az előadónak. Előadás közben érkezett Szabó Döme akad. tanár sürgönye, melyben vasuti késedelem miatt az előadásról való lekésését jelenti be, mi miatt ez alkalommal előadását meg nem tarthatja. Az E. G. E.-t Cséser Lajos képviselte. Szász Lajos vármegyei főjegyző indítványára a szakelőadás jelen volt gazdaközönség nevében Darányi Ignác földmivelségi miniszterhez üdvözölő sürgöny küldése határozottat el, melynek intézése Nagy Imre vármegyei közigazdasági előadóra bízott, ki a sürgönnyel nyomban el is küldötte.

— **Pályázati hirdetmény.** Az „Erdélyrészi Méhész Egyesület” a Földmivelségi m. kir. Miniszter Ur Ónagyméltóságának 21193—1908. sz. magas engedélye alapján az egylet házsongárdi telepén az 1908. év folyamán három időszaki méhészeti tanfolyamot fogtarani a következő beosztás mellett; május hó 16—31-ig földmives kiscgazdák június hó 14-től 27-ig a lelkészek és július hó 6—19-ig a néptanítók számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptároknak és méhészeti segéd-eszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden egyes *vidéki* tanfolyamhallgató annak tartalma alatt és pedig a földmives kiscgazdák napi két korona a lelkészek és néptanítók napi három korona segélyben fognak részesítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel, kik kötelesek úgy a délelőtti, mint délutáni előadásokon pontosan megje-

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptároknak és méhészeti segéd-eszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartalma alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16 vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy és vegyes vonatok III-ik kocsiosztályában érvényes féláru menetjegyváltására jogosító igazolványt küldetik melynek ára a visszautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtérítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földmivelségi miniszterhez címezve, fölöttes hatóságuk útján a földmivesek és más foglalkozásuak pedig községük előjáróságának ajánlásaival ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be. Budapest, 1908, március 16-án.

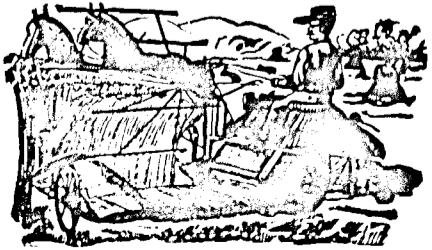
M. kir. földmivelségi miniszter.

Vadontermő gyógynövények értékesítése. Hazánk minden vidékén igen nagy mennyiségben található vadontermő gyógynövények, melyek ezideig csakis mint haszontalan, sőt káros gaz növény voltak ismeretesek, melyeket — a legjobb esetben — csak irtottak, holott ezek némelyikének gyűjtése jövedelmező mellékfoglalkozásként is szerepelhet mind azoknak, kik e gyógynövényeket és értékesítési piacait ismerik s értik kezelési módját. Csak hogy ezek ilyen kevesen vannak s így a természetnek ezen önként, kínálkozó kincse csak elkallódott. A közel jövőben azonban remélhetőleg a vadontermő gyógynövények értéket fognak képviselni. Ugyanis Darányi földmivelségi miniszter 8 napra terjedő kurzust rendeztet lelkészek és néptanítók részére E tanfolyam célja, hogy hallgatói és általuk a nép megismerje a gyógynövényeket, elsajátítsa a kezelés módjait és megismerje az értékesítés helyeit. A kurzus a kolozsvári gazdasági akadémián lesz július 27-étől kezdődőleg. A jelenlévő lelkészek és tanítók közül elsősorban a hegyvidéken és Székelyföldön működőket veszik fel arra való tekintettel, hogy a gyógynövényeszedés leginkább ezen vidékek gazdasági helyzetén tudna segíteni. A kurzusra felvett lelkészek és tanítók teljes ellátást és 65 korona utazási átalányt kapnak. Akik a gyógynövényeszedés, szárítás és piaci ismereteket elsajátítani óhajtnak, adják be kérvényeiket április hó 30-ig vagy a kolozsvári gazdasági akadémia igazgatóságához, vagy a hegyvidéki és erdélyrészi miniszteri kirendeltséghez. A kérvények a földmivelségi miniszterhez címzendők.

Erdősítési jutalmak A földmivelségi miniszterium, hogy a közigazdasági jelentőségű területeken végzendő erdősítésekre a kedvet fokozza, tíz elsőrendű és kilenc másrendű jutalmat tűzött ki. Ezek a jutalmak így oszlanak meg: Van három 1000—1000 koronás, négy 800—800, ugyanannyi 600, öt 500 öt 400, öt 300 és négy 200 koronás elismerő jutalom.

„NOXON”
KANADA-KASZÁLÓ-GÉPEKET
elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek
ingyen és bérmentesen.

Képes árjegyzékek
ingyen és bérmentesen

**Kévekötoeket, Aratógépeket,
Fűkaszókat,** melyek kifogástalanul dolgoznak

szállítanak : 2135

Mayfath Ph. és Tsa, Bécs

M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.

Jenni. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérik az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület” Elnökségéhez Kolozsvárra címezve. a földmivesek községük ajánlatával ellátva legkésőbb *április hó 25-ig*, a lelkészek és néptanítók pedig felettes hatóságuk útján legkésőbb *május hó 25-ig* nyújtsák be.

A mennyiben a tanfolyamokra elegendő számú földmives, lelkész vagy néptanító nem folyamodna azon esetben más foglalkozásuk kérvénye is figyelembe lesz véve s a létszám azokból fog kiegészítetni.

Kolozsvár, 1908. március 28. *Az erdélyrészi Méhész-Egyesület Elnöksége.*

— **Gazdafiuk szabadságolása a katonaságnál.** A hivatalos katonai lap a „Rendeleti-Közlöny” azt az örvendéses hirt hozza, hogy a király elrendelte a szárazföldi hadsereg azon részének, melynek polgári foglalkozása a mezőgazdálkodás, az aratási idő tartalmára, három hónapon leendő szabadságolását.

— **Nemzetközi gabonaár-folyam-ellenőrző bizottság.** Negyedikén délelőtt tartotta ez a bizottság ülését a. Közelken, a magyar gazdatársadalom élénk érdeklődése mellett. Zselenski Róbert gróf nyitotta meg az előadást és fölkérte Ruhland tanárt előadásának megtartására. Ruhland Gusztáv berlini tanár a tavaszi gabonapiac alakulásáról, különös tekintettel a gazdáknak, a kereskedők és a fogyasztók kezén levő készletekre, valamint a vetések állására, tartott feszült figyelemmel hallgatott előadást. Az előadást az értekezlet bizalmasnak jelentette ki. Ugyan e tárgyról értekezett Dade Henrik tanár is. A következő előadó Rubinek Gyula volt, aki az ideai vetések állásáról és terméskilátásokról szólt, majd a hazai gabonahirszolgálat szervezését ismertette. Utána újból Ruhland tartott előadást a mezőgazdasági statisztika tökéletesítéséről, Dade Henrik a német birodalmi tanács árjegyző irodájának feladatairól és céljairól. A gabonaárjegyző iroda jelenleg ezernél több politikai, hatvan mezőgazdasági újság, hét malom-, három söripart szolgáló lapot és az összes fogyasztó, értékesítő szövetkezeteket, gazdák és kereskedők nagy számát látja el hirszolgálatával. Desseffy Aurél gróf nagy elismeréssel szól a két előadóról s megvalósítandónak tartja nálunk is a németekéhez hasonló berendezéseket. Végül köszönetet mond a vendégeknek, mire az elnök berekesztette a tanácskozást.

— **Szőlősgazdák közgyűlése.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete vasárnap Zselenski Róbert gróf elnöklésével közgyűlést tartott, amelyre a földmívelésügyi kormány is elküldte képviselőjét, Dobokay Lajos minisztertanácsos személyében. Zselenski Róbert gróf megnyitó beszédében a bortermelés hanyatlásának okait ismertette. Nézete szerint a hanyatlásnak a tultermelés az oka. Ennek megakadályozására az egyedüli mód az, hogy a kormány csak azokat a szőlősgazdákat támogassa, akiknek jobb termő vidékeken vannak a szőlői. Az elnök beszéde után a következő öt új tagot választották a számvizsgáló bizottságba; Eörsy Ferenc, Frenyó András, Súlyom Albert, Sós Miklós és Szilárd Gyula. Az előterjesztett igazgató-választmányi évi jelentés kiemeli, hogy az elmúlt évben

az országos bortermés mennyiség tekintetében a közepesnél jóval kisebb volt. Csekély kárpótlást nyújtott ezzel szemben a minőség jósága, valamint a bor árának általános emelkedése. Régi óhaja teljesedett az egyesületnek az ausztriai bortörvény megalkotásával, amely sok tekintetben az összes külföldi bortörvények közt a legszigorubb. Az egyesület összes vagyona 34.301 korona 96 fillér. A közgyűlés során Rubinek Gyula, „A jégbiztosítás kérdése különös tekintettel a hazai szőlőművelésre” címmel felolvasást tartott, amelynek végén a jégbiztosítás országos szervezése tárgyában határozati javaslatot nyújtott be. A határozati javaslatot a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

— **A vetések állása Romániában.** Romániában, az ország különböző részeiből a miniszteriumba érkező legutolsó jelentések a vetések igen jó állapotáról adnak hirt mindenünnek. A vetések a legtöbb megyében igen szépen mutatnak. némely megyében a változó időjárás miatt még nem fejlődnek ugyan olyan széppé, mint a legtöbb helyen, de azért ezeken a helyeken is meglehetősen jó kondícióban vannak. Az összes jelentésekből általában az tűnik ki, hogy ha ezután nem jön tartós fagy vagy más elemi csapás, az ideai termés egyike lesz az utóbbi pár évtized legjobbjainak.

Kivándorló munkások figyelmébe. Mi lapunkban évek óta óva intjük a munkásságot a kivándorlástól; tesszük azt a munkásság jól felfogott érdekében, mert tudjuk, hogy minő sanyaru az idegenbe szakadt munkás sorsa, ahol a hatóság sohse veszi pártfogásba az idegen munkást. Most—ugy halljuk—újabb merénylet készül az idegen ajku munkások ellen Németországban, Az ottani kormány ugyanis új törvényjavaslatot készít az egyesülési jogról és e törvényben kimondja azt, hogy idegen nyelvet semmi féle munkágyűlésben alkalmazni nem szabad. Ha tehát Németországba csábító ígéretekkel kicsalt magyar munkások helyzetük javítása miatt gyűlést akarnak tartani, ezt a hatóság lehetlenné teszi, mert nem engedi meg, hogy magyarul adják elő a munkások panaszait. Ez is egyik jele annak, hogyan bánnak külföldön az idegen munkással. Ha itthon bármily nehéz is a megélhetés, a munkások jól teszik, ha inkább kevesebbbe beérve itthon néznek munka után, mert külföldön ha jogsegélyre szorulnak, egyszerűen ki vannak szolgáltatva a hatóság minden önkényének.

— **Az Urlovasok Szövetkezete** május 20-án rendezti díjlovagló versenyét, mely díjakba ugyanazon keretek közt fog mozogni, mint eddig, de a proposícióban több változással. Így behozza azt a változást, hogy a magasugrást is programmba vette és a jeu de barre-t két részre osztotta. Az egyikből a pololovak ki lesznek zárva, a másikban pedig csakis pololovak vehetnek részt. A nevezési zárnapp május 13. Föltételek az Urlovasok Szövetkezete titkárságánál kaphatók.

— **Az amerikai kivándorlás.** Az amerikai Egyesült-Államok bevándorlási ügyeinek vezérbiztosa most tette közzé jelentését az 1906—1907. pénzügyi évről. A jelentés 1906. július 1-től 1907. év június 30-áig történt amerikai bevándorlással foglalkozik. Az Egyesült Államok és Kanada kikötőiben 1.285.349 fedélközi utas szállt partra. Az előző évben

1.100.735 bevándorló volt s így 84.614 személylyel növekedett a bevándorlás (az előző évben 74.236 volt a növekedés.) Az összes bevándorlók közül 929.976 férfi és 355.373 nő volt. Ausztria-Magyarországból 338.452 bevándorló szállt partra, az elmúlt évhez képest 73.314 személylyel több. A bevándorlók összesen 25.599.893 bollaért hoztak magukkal, vagyis 490.480 dollárral többet, mint az előző év 1.100.735 bevándorlója. Az osztrák-magyar bevándorlók közül vol 246.237 férfi és 32.215 nő, akik közül magyar nemzetiségű 59.593 volt (az elmúlt évben 42.848 volt); tót nemzetiségű 41.815 volt (előző évben 33.550); horvát és szlapon 47.125 (előző évben 43.157 volt). Az osztrák magyar bevándorlók közül a legnagyobb számban lengyelek voltak, nagyszámu volt még német, rutén, izraelita és román. Kisebb számban cseh, morva, dalmát, bosnyák és olasz.

— **A hazatérők.** Legutóbb ismét 1200 magyar visszavándorló érkezett meg Amerikából Fiuméba. A hazatértek rettenetes dolgokat beszélnek arról a bánásmódról, amelyben a hajón részük volt. Hajójuk teljes harminckét napig járta a tengert s ez idő alatt az utasok a szó szoros értelmében koplaltak mert nem lévén elég élelmiszer a hajón. takarékoskodtak a konyhán. Húst csak protekcióval és drága pénzen lehetett kapni. A visszavándorlók közül százötvenen a new-yorki konzulátus költségén térhettek haza. Az utasok majdnem kivétel nélkül egy fillér nélkül érkeztek meg. Mind azt panaszoja, hogy Amerikában rettentő a nyomor. New Yorkban nyolcezer magyar munkás bolyong munkátlanul, éhezve.

— **A második tavaszi luxuslő vásár.** A Tattersall telepén serényen folynak az előkészületek az ideai második tavaszi luxuslő-vásárra, a mely április 25-én veszi kezdetét. Ez a vásár, mely sorrend szerint a XXXIX-dik, igen élénknek ígérkezik. A vásárral egybekötött díjazás április 27-én lesz, a mikor is 12 értékes díj és a földmívelésügyi miniszter nagydíja fog a legszebb lovak tulajdonosai között kiosztásra kerülni. A díjakon felül okleveleket is ad a bíráló-bizottság.

— **Székely dolgok a londoni kiállításon.** A székelyföldet a londoni magyar kiállításon a földmívelésügyi miniszter székelyföldi kirendeltsége képviseli. A kiállítás gyakorlati céljainak megfelelőleg bemutatja a Székelyföld ásványvizeit, összes termékeit és kőzeteit. Ezek mellett nagyszámu akvarellkép előnyösen mutatja be a Székelyföld legszebb helyeit és legjellegzetesebb vidékeit.

— **Tejmunkásképző iskola.** Kisbéren tejmunkás képző iskola van, amelyben május 2-én kezdődik meg a tanítás. A tanulók ingyenes ellátásban, élelmezésben s kisebb kiadások fedezésére hat korona munkadíjban részesülnek. Mindössze nyolc ilyen ösztöndíjas tanuló vesznek fel az egy esztendei kurzusra. Kérvényeket a kisbéri állami ménésbirtok igazgatójához kell címezni. Felveszik azokat a tizennyolc éves, kiscgazdák fiait, akik a négy elemi osztályt sikerrel végezték.

— **Százhuszezer korona közérdekű erdősítésekre.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter százhuszezer koronát utalványozott ki 866 olyan birtokosnak, akik közzgazdasági érdekből kopár, futóhomok és vízmosásos te

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

2152

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA. MINDENMŰ GAZDASÁGI GÉPEK.

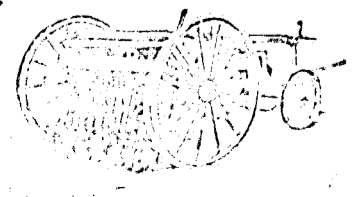
Cseréjű gépek
kürtöttek.

Mol járított
cséplőkészletek.

Gépjárművek
elforgatottak.

rületeken 1907-ben erdősítési munkálatokat végeztek. Engedélyezte a miniszter a segílyt olyan birtokosoknak is, akik állami kezelésbe vett erdőterületeken a folyó évben végeznek erdősítéseket. Elhatározta a miniszter, hogy a közgazdasági érdekből történt erdősítéseket a jövőben is támogatja s e végből 400.000 koronát kér ez évi költségvetésében. Az erdősítések végzéseért negyvennyolc vármegye biztokosai részesültek segílyben, a segíly mértéke 2000 korona és 40 korona között váltakozik.

— Mennyi italt fogyasztanak Berlinben. Berlin italfogyasztásáról a napokban érdekes könyvecske jelent meg. Eszerint 1905-ben Berlinben 15911 korcsma virágozott s átlag minden második házra egy-egy esett, amennyiben Berlin házáinak száma 24,493. A híres Friedrichstrasse-ben pl. több a kocsmá mint a ház és vannak épületek, melyekben nem is egy, hanem 3 kocsmá is virul, nem is szólván az olyan nagyméretű vendéglőről, minő a „Rheingold“, melyben legalább is négyezer vendégnek jut egyszerre kényelmes hely. A kimutatás szerint egy-egy berlinire 1905-ben 214-81 liter sör, 951 liter bor és 12 liter pálinka jutott, beleszámítva a nőket és gyermekeket is. Berlin torkán pedig, pontos kiszámítás szerint 206.074.377 márka áru szeszes ital folyik le, vagyis egy-egy berlini lakós, csupán szeszre évenként átlag 100,85 márkát költ el.

— Fogyasztási szövetkezetek osztaléka adóköteles-e? Nálunk még nem igen tudták tért hódítani az oly fogyasztási szövetkezetek, melyek az év végén a bevásárlási összeg bizonyos százalékát osztalékképpen visszafizetik a szövetkezeti tagoknak. Külföldön azonban sok az ilyen szövetkezet. A bécsi Consum-Verein pl. évről-évre 5%-ot fizet vissza a bevásárlóknak. A szemfülés adóhivatalok ezt az osztalékot hamar felfedezték alkalmas adóalanynak és mint német lapok jelentik, sok helyütt már az idej újévkor megadóztaták a fogyasztási szövetkezetek ezen osztalékát.

— Pinzgau lovak a hadsereg részére. Az osztrákok mindinkább kezdik megszerezni maguknak a hadsereg lószükségletének biztosítását s osztrák lovakért olyan árat fizet a hadügyminisztérium, a minőről a magyar lótenyésztők álmodni sem mernek. Ujabbán Salzburg vidékén vásároltak katonai lovakat 1000—1300 koronás árban. A ló-sorozó bizottság 4—7 éves pinzgau lovakat vett. Magyar gazdakörökben a hadügyminiszter emez intézkedése nem csekély feltűnést kelt. mert köztudomásu, hogy a nehézkes, bár nagyerejű pinzgau ló egyfolytában tartó, tehát huzamos menetelésre nem alkalmas s így bizonyos az, hogy ezeket a lovakat se a mezei tüzéség, se a szekereszcsapatok használni nem tudják, Még az új ágyukat is, a melyek pedig a régiéknél jóval nehezebbek, a magyarországi hidegvérű tenyészetek, különösen a Muraköz feleslegei játszva vontatják majd. A mi hidegvérű lovainknak a pinzgauakkal szemben a hadászat szempontjából az az előnye is meg van, hogy ezekkel nemcsak a gyors menetelés, de a szükség szerinti ügés is lehetséges.

— Hogyan védekezik a marhavész ellen Angolország. Az Oesterreichischer Zentralstelle jelentése szerint Angolország már régen elzárta sorompóit az európai élőállatok behozatala elől. Okot ezen rendkívüli intézkedésre marhavész elleni védekezés célzata adott. Ezen intézkedések dacára Anglia egyik farmján ujabbán fellépett a száj- és körömfájás, mely oda hollandiai széna által lett bevive. Ennek beigazolása után Anglia betiltotta ugy a széna, mint a szalma behozatalát. Ezután előforduló száj- és körömfájásban megbetegedett állatok hivatalból lebunkóztatnak s a tulajdonosok megfelelő kárpótlásban részesülnek. Ily intézkedésekkel védi Anglia, mint iparállam mezőgazdasági érdekeit, mig Magyarország-Ausztria mint par excellence agrárjellegű államok, ugyszólván minden oldal-

ról nyitva tartja a határait az élőállat-importnak.

— Házinyultenyésztő munkásképző tanfolyam. A földmivelésügyi Miniszter Ur Ö Nagyméltósága megbizta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét, hogy a házinyultenyésztés terjedésének illetve nagytenyészetek létesítésének egyik gátló akadályát, szakképzett munkásszemélyzet hiányát megszüntessék. E célból a szövetkezet Budapest IX. Mester-utca 68 sz. alatt levő házinyultenyésztő telepén, egyelőre kísérletképen 3—3 havi időtartamra munkát képző tanfolyamot indit meg, ahol 4 férfi vagy 4 nőből álló munkásszemélyzet a szükséges gyakorlati kiképzésben és a megkívántató elméleti oktatásban részesül. A tanfolyamon résztvevők teljes ellátáson (reggeli, ebéd, vacsora, lakás) kívül, havi 10 korona díjazásban, a 3 havi tanfolyam sikeres befejeztével pedig külön jutalomban részesülnek. A tanfolyamon résztvehetnek 17 évet betöltött, egészséges de a 40 évet túl nem haladt, írni és olvasni tudó földmives vagy olyan egyének, akik már otthon is valami állattenyésztéssel foglalkoztak és hajlandók a tanfolyam befejeztével nagyobb házinyultenyésztő telepen munkát vállalni. Erre vonatkozó bélyegtelen kérvények a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez Budapest V, Alkotmány-utca 31 intézendők.

— Az amerikai Egyesült-Államok mult évi termése dollárértékben a következő volt:

Tengeri	1.336.901.000
Gyapot	675.000.000
Széna	743.507.000
Buza	555.437.000
Zab	334.568.000
Burgonya	183.880.000
Árpa	102.290.000
Lucerna	100.000.000
Dohány	76.000.000
Nyerscukor, melassze és szirup	95.000.000
Répacukor	60.000.000
Lenmag	26.000.000
Rozs	23.000.000
Rizs	16.081.000
Hajdina	9.975.000
Komló	5.000.000
Kender	24.713.000

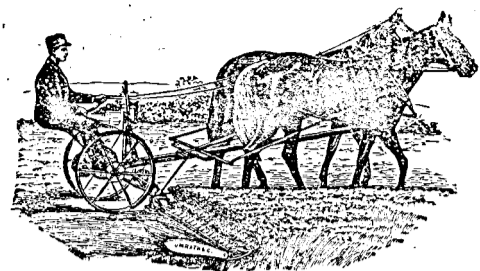
Összesen 7.412.000.000 és 10%-kal az 1906-iki, 17%-kal az 1905-iki és 57%-kal az 1899-iki termés felett áll.

— A világ állatállománya. A német birodalmi statisztikai hivatal egybeállítását közzöl a világ állatállományáról. E szerint a szarvasmarha állomány 301,6 millió drb., melyből Magyarországra 6,7 millió jut. A 447,1 millió juhból Magyarországon 8,1 millió van, végre a világ 123,8 millió sertéséből Magyarországnak 7,3 millió sertés az állománya az 1895. évi állatszámllálás szerint.

— A tenger ereje. Az árapály és dagály energiáját az ipar részére értékesítendő, Hamburgban részvénytársulat alakult, amely Cuxhavenban 350.000 m² területet vásárolt meg, hogy ott e célra telepet létesítsen.

A Cuxhaven melletti telep Pein mérnök ny szabadalma szerinti medencékből fog állani, melybe és melyből a víz turbinákon fog átfolyni. Az első ily nagystilu műszaki alkotás méltán kelt érdeklődést az egész műszaki világban, mert ezzel megtörténik az első lépés arra, hogy a tengerben levő óriási energia egy részét saját céljaira hasznosítsa az emberiség.

— Józanodás. A magyar osztályorszájték kiváltságos merészkedő vállalat sorsjegyeinek most folyó huzására megint bolonditják a hiszékeny közönséget nagyhangú hirdetésekkel, biztató levelekkel stb, de a közönséget saját keserves tapasztalatai meggyőzték róla, hogy oktalanul pazarolja pénzét, mikor ilyen sorsjegyeket vásárol. Örvedetesen józanodik, minek egyik bizonyossága az is, hogy a sorsjegyrészvénytársaság részvényei a budapesti tőzsdén 10 koronával közelebből is olcsóbbak lettek.

Uj Fűkaszaló „Darling.”

1801 III.

Uj gabonaaratógép „Handy”

Utolérhetetlen munkateljesítésében és könnyen vonhatóságában.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona záloglevélkölcsonöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2 %-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőlyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfiat adnak véleményyt. 1001

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szizgyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkek készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80—44. ◇ 1914

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

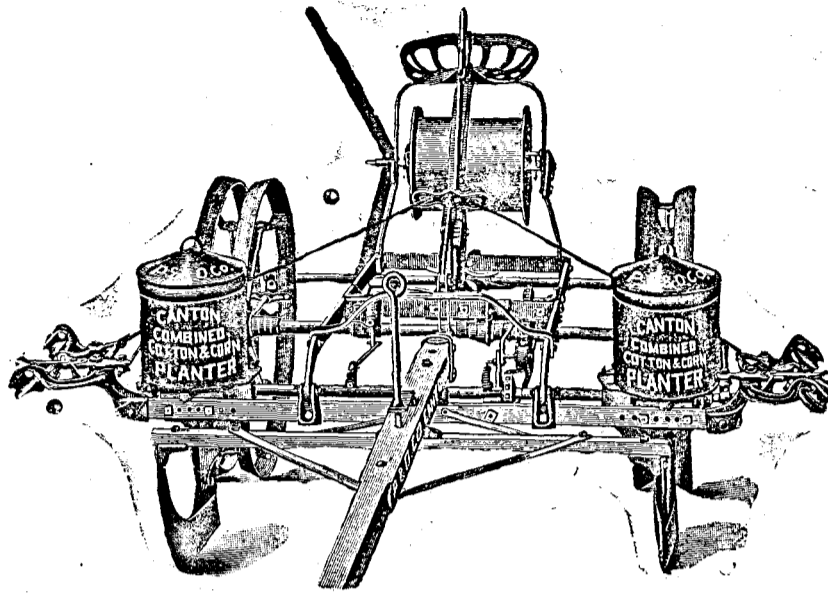
TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„SENIOR“
automatikusan
24-28-32
angol hüvelykben
négyzetben ültet,
kivánság szerint
2-4 szemet fész-
kenként.

„SENIOR“
megkivánt mély-
ségben egyformán
ültet, minden fész-
ket betakar, min-
den fészeksort ké-
oldalt meghen-
gerel.

„SENIOR“
munkaképessége
sorköz és tábla-
hossz szerint napi
7-10 m. hold egy
pár könnyű lóval
és egy kocsissal.

„SENIOR“
magyar gazdasá-
gokban 1907 év-
ben kb. 200 pél-
dányban kitűnő
eredményrel
dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen
Ungar Lajos urad., Ó-moravicza
Deutsch Sándor gazd., Valkány
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebia
báró Hammerstein R. urad., Pusztasári
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly gazd., Gyomrő
stb., stb.

„Senior“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel

Referenciák:

gróf Eltz-féle uradalom, Vukovár
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó
báró Kemény József urad., Marosnémeti
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár
Csókai uradalom, Csóka
Piukovits József urad., Csantavér
Deutsch Adolf gazd., Nagybozdány
stb., stb.

M^c CORMICK Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.
Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V. Alkotmány-u. 12. szám.

2098

Eladó

1 drb 9 hónapos, 1 drb 15 hóna-
pos Yorkshirekan a nagy neme-
sített fajból, 8 drb friss fejős
szimenthali tehén borjuval, 30
drb 1-2-3 éves szimenthali
űsző borju.

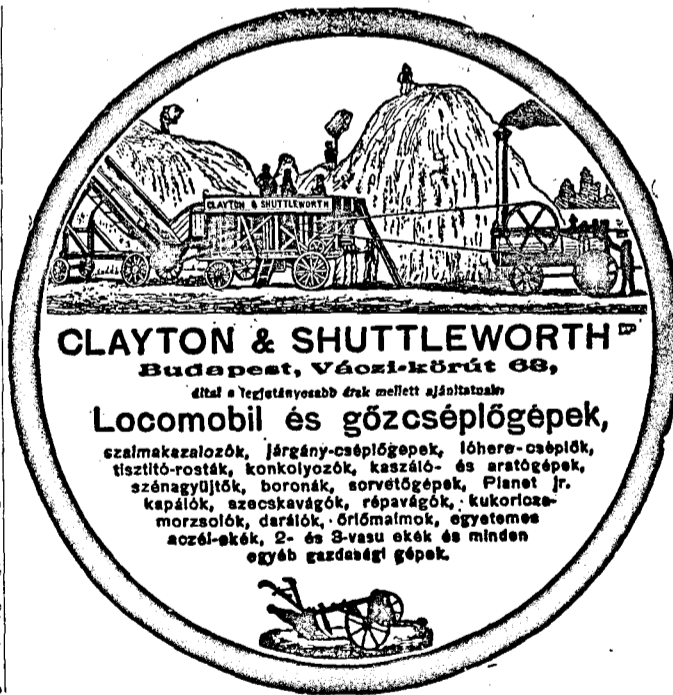
Közvetítők díjaztatnak.

Appelmann Frigyes

2150

birtokos.

Magyarnádas Kolozsmegye.

Eladó raczka báránnyok.

A Gr. Bánffy-féle bonczhidai és zentelkei
többször díjazott tisztavérű fehér raczkajuh
tenyészetekből eladó lesz f. évi május hó
elején kb. 800 drb. számeletti választott
jerke és kosbárány.

Érdeklődőknek felvilágosítást ad Vajna Ist-
ván bonczhidai (pósta, távirda és vasut hely-
ben) és Nagy Sándor zentelkei (pósta, táv-
irda és vasut Bánffyhungad) uradalmi tiszt-
... tartó. ... 2151

Dinnye- mag.

Gondosan elkülönítve termelt, követ-
kező fajtisza kiténő minőségű válfajokban
kapható:

Sárgadinnyék: Ananász zöldhúsú, Ananász vörös-
húsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde can-
taloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Compo-
sité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Margit, Musca-
tello, Muscat orange, Non plus ultra zöld, Non plus ultra
sárga, Párisi prescott cantaloup, Sirimpecsek, Tiszagyöngye,
Tiszagyöngye muskotály, Kaesanka, Turkesztán gömbölyű,
Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsá-
húsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Tur-
kesztán Pósa-féle, Corfui téli.

Görögdinnyék: Apazai, Athénei, Aransárgabélű,
Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi,
Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög,
Onódy-féle, Páratlan, Sámsoni. 2128

Fajtánként:		5 fészkeknek kéjizbeni vetésére	— 20 fillér
50 szemes adag	50	"	1.60
500	"	"	3.—
1000	"	"	7.—
2500	"	"	12.—
5000	"	"	20.—
10000	"	"	(egy holdra való) 20.—

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezmény, a
megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívá-
natra árjegyzékkel szolgál:

BIRÓ PÁL kertgazdasága
DEBRECZEN.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINGSEM-FLUID KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben
nélkülözhetetlen.

Feiülmulja a hasonló czélra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai-, polgári- és versenyistállóknak. Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor. 2105

Incsel-Havasalji gazdaság, Jósa Gyula n. p. Nagy-Kalota.

Több ezer gyökeres ribiszke (veres-szőlő) és **pószméte** (egres) ananász eladó egyszárban, vasúthoz szállítva. 2131

Viktória borsó, Muszkaországbóli mag után termelt, első osztályu borsó kénvirágszínű, bőventermő, elsőrendű mag eladó nagyobb mennyiségben.

Ugyancsak nagymennyiségben eladó **Ligovói óriás terméshű zab, incseli**

Musc. Csabagyöngye

sima hazai vessző I. oszt. 100 darab 12 K., 500 drb. 50 K., 1000 drb. 90 K. II. oszt. zöldajtásra vagy homokba kiültetni igen alkalmas, 1000 drb. 35 K. — Riparia Portalis alanyon 2 éves gyökeres zöld oltvány 100 drb. 40 K., 500 drb. 180 K., 1000 drb. 340 K. Sima zöld oltás I. oszt. 100 drb. 28 K., 500 drb. 100 K., 1000 drb. 180 K. — Rupestris mont. alanyon 2 éves gyökeres zöld oltás, Ezerjő, Olasz Rizling, Szlangaméngé fehér és piros, Chasselas fehér és piros, Mirkovácsa, Kadarka, Oporto ezre 150 Korona. Ugyanezen fajok sima zöld oltás I. oszt. ezre 70 Kor. Riparia Portalis alanyon ugyanezen fajok sima zöld oltás I. oszt. ezre 70 K. Lelkiismeretes kiszolgálás. — Kapható: 2129

Staub Péter, Kamenica (Ujvidék mellett.)

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garnitúrájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, Országház.

1934

Prima tenyésztőjások

Angliából, W. Cooktól importált remek sárga és fehér Orpington törzsek után, darabja 1 korona; kizárólag kiállításokon első díjjal kitüntetett különös szép tojók után 2 korona. Megrendelhető Ternyey Árpád legmagasabb kitüntetésekkel sokszorosan díjazott telivér Orpington telepénél Aradon (Demeter-u. 92. sz.), mely a legutóbbi nemzetközi baromfikiállításán legszebb éves sárga Orp. kakasért s legszebb fehér Orp. tyukokért 3 első díjat s 4 tiszteletdíjat nyert. Szállítás sorrendben, rázás és fagymentesen eszközöltetik. Terméketlen tojások 80%-ig egyszer ingyen pótoltnak. Megkeresésekre azonnali válasz. 2070.

1500 m. 1993

I-ma minőségű réti széna

eladó.

Vasuti állomás helyben. Puj, Hunyad megye

N. Náláczy Gejza.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Berguerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület.

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetatér. Főtér 9.

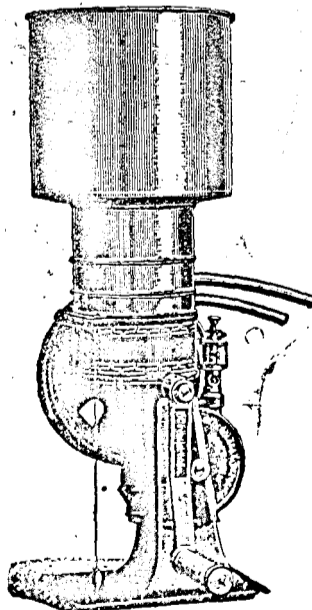
1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

Alfa Separator r. t., tejjgazdasági gépgyár

Budapest, VI. Lomb-u. 11.

1908. évi mintájú

Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejjgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejtelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár r.-t. Budapesten.

MOTOROK benzin-, spiritus-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre minden nagyságban 3000 ló-erőig. Üzemköltség 1^a-, 2^a fillér lóerőnként és óránként. EMELENDARUK kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra. Közuti hengerlógépek. GŐZEKÉK. Gőzmotoros személyszállító vasuti kocsi-

GANZ-féle VILLAMOSSÁGI R.-T., Budapesten, II. ker., Lövház-utca.

Budapest-Budapestvidéki üzlet, IV. Koronaherceg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ivlámpák reklámcélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemi szivattyúk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

— Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk. — 2079

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztályorsjegyek föfelárúító helye. A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb. Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol.

Előleget ad értékpapirokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt tüz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055 Üzleti órák: d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig

Szőlővessző!!

A világhírű „DELAWARE“ adja a legjobb bort. — Oltani, permetezni nem kell. Leírását ingyen küldöm meg bárkinek. Szőlőoltványok a legjobb fajokból olcsón kaphatók. A „DELAWARE“ gyökeres vessző ezrenkénti ára 100 korona, simáié 50 korona. Szőlőoltványok ezre 140 korona. Ezerjő, Mézes, Kövidinka, Oportó, Burgundi, Chasselasok és más nemes szőlőfajok.

Rendelésnél egyharmad előlegül küldendő.

Arjegyzzék grátis.

Czim: Szigyártó Nagy Mihály Felsőseged.

2097

Eladó vetőgépek.

(Alkalmi eladás!)

11, 13 és 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bövebbet: lapunk kiadóhivatalában.

2132

Kizárólag fajtiszta őszi szedésű tehát fagymentes, továbbá jégverés mentes anyagot ajánlok vételre!!! Készlet gyökeres csak 120,000. Árjegyzzék bárkinek kívánatra küldetik bérmentve! Sima készlet 3 millió.

Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzzékéből:

Table with 3 columns: A szőlőfaj neve, Gyökeres (száza, ezre, frt), Sima (száza, ezre, frt). It lists various grape varieties like Borfaj, Merlott, Muscat, and others with their respective prices and quantities.

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját közletem szállításáért a vevőnek felelősséget kell vállalnia. Telepünk: Budapest, Erzsébet-utca, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Oltendében elsőrendű érmet és Oltendében még királyi kitüntető „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. A többi részleírásommal tanuskodik, többek közt állam-, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is. — a pontos és lelkiismeretes közölkéssel. 2127

Szőlőoltványok

kiváló bor és csemegefajokban, gyökere-
2071 resek és simák

Riparia Portalis

sima	4—6 mm. ezre	4 korona.
"	5—6 mm. "	6 "
"	I osztályu	16 "
gyökeres I	"	35 "
" II	"	16 "

Szőlőoltványok

kiváló bor- és csemege fajokban.
Első osztályu gyökeres és sima Riparia portalist
Szállít szokványminőségben szavatosság
o mellett o

FISCHER LAJOS Miskolczon.

Legnagyobb kiutalások. Gyüzemi és
tisztelődijak, állami arany, ezüst,
bronz és egyéni hasonló érmeikkel.
Nagybecskerek, Miskolc, Pancsova, Pe-
zsony, Sophia, Pécs, Budapest, orszá-
gos és nemzetközi fajtarami kiállí-
tásokon kiutaltatott. 2133

özv. Baky Béláné
Fajbaromfi és fácán-telepe

Surd,
Somogy megye, u. p. Zákány.

	Korona és fejében	Tojás tu- ccsára kor.
Orpington (fehér)	18	
" (sárga)	15	
" (fekete)	24	
Langshan	15	
Rhod Island Reds	24	
Bantam (fogolyszínű)	12	
Ludak (emdeni)	36	
" (japáni)	30	24
Kacsák (pekingi)	20	10
Pulyka (feh. mexikói)	40	15
" (bronz)	30	12
Fácán (arany)	40	
" (ezüst)	50	
" (Torquatus angol gyűrűzött)	30	36
" (vadász)	12	15

állat csomagolás önköltségen,
toas csomagolás ingyen.
Egész éven át szállítanak.

Az erdélyi viszonyokra legalkalmasabb

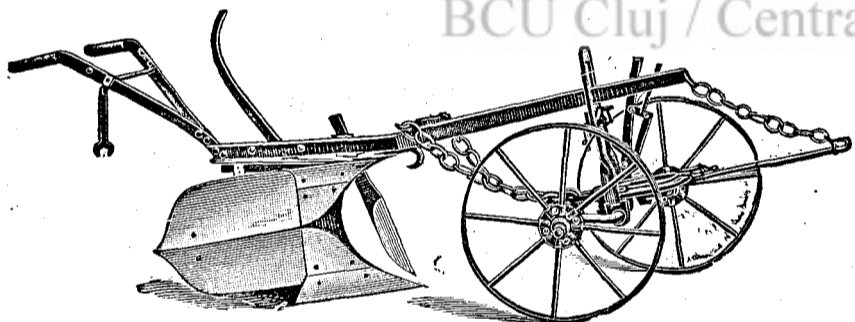
talajmivelő eszközöket

u. m. meredek oldalakra, újabb tökéletesített
váltva forgató hegyi ekéket, mérsékelt hullámos és síkföldi
használatra egyvasú egytetemes, továbbá kettős, hármas és
négybarázdás acélekéket, boronákat, sima és rögtörő hengereket,
porhanyítókat, valamint lókapákat, répa, kukorica és szőlő-
művelésre

BÄCHER RUDOLF

speciális talajmivelő esz-
közök gyára készíti.

Vezérképviselő és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST VI.,**
Nagymező-u. 68. sz.

FIGYELEM: A Bächer-ekék minden részükben a legkitűnőbb acélananyagból készülnek.
Az ekéfejek törhetetlenségeért a gyár három évig szavatol. A Bächer-ekék
meglepően könnyű járásuak és feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

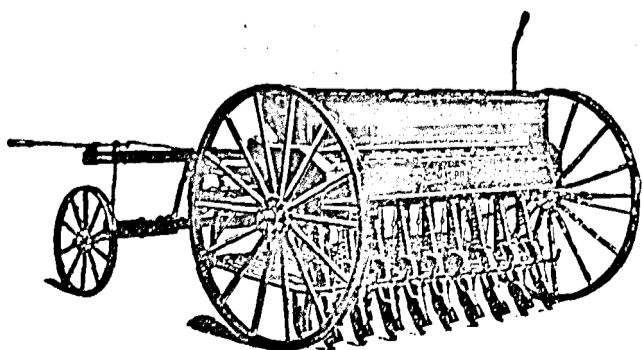
Dombos, hegyes és sík vidékre egyaránt a legjobb vetőgép az eredeti „UNICUM DRILL“

MELICHAR „UNICUM DRILL“
mert magelosztása hegynek föl és lejtőn lefelé egyformán válto-
zatlanul pontos s ezen gép után a vetés kikelése hullámos tala-
jon és meredek lejtőkön is ideálisan egyenletes.

MELICHAR FERENCZ

speciális vetőgépgyára már 33,000 sorvetőgépet hozott forga-
lomba s minden egyes gép új vevőket szerez.

Vezérképviselő és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST, VI.,**
Nagymező-u. 68. sz.

Erdély legjobb gazdáinak kedvenc vetőgépe az „UNICUM DRILL“, mert a gép
könnyű és szilárd, kezelése végtelen egyszerű, egy és ugyanazon szerkezettel minden-
nemű kicserélés nélkül bármely magféléseget tetszés szerinti mennyiségben el lehet vetni.

Óvári répamag kifogyott.

Hámozott Oberndorfi
100 kgja 90 kor.

(ebből 25%-kal kevesebb
kell, mint rendesből.)

Duppai zab esávézva
100 kg. 24 kor.

Tavaszbuzza
100 kg. 32 kor.

Prairie királyné tengeri
100 kg. 16 kor.

Putyi tengeri
koránérő, 100 kg. 18 kor.

Székely tengeri
legkorábbi, 100 kg. 20 kor.

Magyar kincs burgonya
100 kg. . . . . 7 kor.
1000 " . . . . . 60 "
5000 " . . . . . 250 "
10000 " . . . . . 450 "

Amerikai dió-, szil-, kőris
sorfák
100 drb. 70 kor.

Pekingi kacsatojás
tucatja 8 kor.

Fehér és fekete
Orpington-tojás
tucatja 12 kor.

Olasz emdeni libatojás
tucatja 24 kor.

Bronzpulykatojás
tucatja 12 kor.

Magyar üszők
1—2 éves élőkilonként 80 f.

Magyar üszők
2—4 éves élőkilonként 70 f.

Magyar igás ökrök
darabja 5 1/2 q. 500 kor.

Magyar bikák
darabja 600—1600 kor.

Gr. Teleki Árvéd
uradalmában
posta, távirda, vasut: **Koncza.**
2053

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben **FISCHER-féle**
és legjutányosabban a
zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31—33. sz. szerez-
hetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült
vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25
év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelen-
tékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid
kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

1996 II elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: Caspari Frigyes.

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllő megye.)
Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden ré-
széből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtétele
előtt az ismerős személyiségektől ugy szólt, mint
írásbelileg biznyságot szerezhet magának fenti
szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap	
Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,970.340.— K.
Tartalékok	764.760.16 "
Összesen: 2,735.104.16 "	
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.73 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-
szesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár
ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartal-
ékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os
díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen
biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906.
évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosí-
tásukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
1013 **az igazgatóság.**

ALUMINIUM
FŐZŐ EDÉNYEK INGYEN ARJEGYZÉK
10 évi JÓTALLÁS.
Pielsch Géza.
Budapest, IV. Széllöczy-utca 13.